

Ազգ

11 ԱՌՅԵՄԲԵՐ 2015 ՈՒՐԲԱԹ 46(5398)

Մարդը կարող է ամրել 200 տարի

Ըստ որոշ գիտնականների, մոտ ապագայում մարդը կարող է ամրել 200 տարի: Քյոլնի համալսարանի դոկտոր, 40-ամյա մոլեկուլային կենսաբան, մարդու տարիքը հետազոտող Բյորն Շումախերը (Bjorn Schumacher), որ ճանաչված գիտնական է աշխարհում համեմատաբար նոր այս գիտաճյուղը ներկայացնող մասնագետների մեջ, գիրք է հրատարակել՝ «Մարդու տարիքի գաղտնիքը» վերնագրով: Գիտնականի ասելով, վերջին 20-ամյակում մոլեկուլյար կենսաբանությունը հսկայական առաջընթաց է արձանագրել՝ այժմ կարելի է ճշգրիտ նշել, թե ո՞ր գենն է սահմանափակում կյանքի տևողությունը: «Որքան երկար կարող եմ ամրել, 25 տոկոսով գեններն են որոշում, բայց 75 տոկոսը՝ ամրողներին կյանքի ձեռնարկի ընթացքում մեջ է», ասում է գիտնականը:

ԱՆՎԵՍՏ ԿՈՒՄԵՏՅԱՆ Վերանկա

ՀԱՍԱՐԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԹՅԱԿԱՆ ՀԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՕՐԵՐԻ ՀԵՏ

Սահմանադրությունը անցավ, մնաց... փլեարկությունը

Հակառակ տարածված կարծիքին, թե Հայաստանում սեղի ունեցած համադեմոկրատիկ փլեարկություններից միակ արդար առաջին նախագահական ընտրություններն են եղել, ես համաձայն չեմ, թեև ոչ մի առարկություն չունեն դրա արդյունքում ընտրված մեր առաջին նախագահի լեգիտիմության վերաբերյալ: Նա բառի իսկական առումով չունեն մրցակից: Բայց անձամբ չեսել եմ վերջերս հազվելու ժամանակ բազմաթիվ ու բազմադիմացի փլեարկություններ վերջին փառաբանական ընտրություններին հետևելով, որոնցից ամենաարածված էին հետևյալն էր. «Բայց առանց ՀՀԿ-ի»...

Սյուս կողմից, ինձ միտք զարմացրել են մեր ոխերիմ հարեան թուրքերը. լինելով մեզից ավելի խաղախ (ժողովուրդն ավելի դիմում է բառ ունի՝ «դաղախ»), հիշողության մեջ չի արձանագրվել որևէ փաստաթուղթային կայացած փլեարկության արդյունքների կեղծման մասին, հակառակ այն իրողության, որ թուրքերը ամեն մի ընտրություն, մեծ կամ փոքր, անցել են անցում է բռնադատների եւ ահաբեկչությունների ղեկավարներին, ինչպես նախագահական վերջին ընտրությունները: Սակայն, կրկնում եմ, փլեարկությունների արդյունքների ուղղակի, ղեկավարներին կամ կեղծման վերաբերյալ որևէ փաստ հայտնի չէ այդ երկրում կասարկող իրադրություններին հետևողիս: Ինչպե՞ս են թուրքերը հասել դրան: Նախանձեղ կարելի է:

Մեր մեջ ընդունված է ասել, որ սերունդ է ղեկավարվել, որդեսգի մեզ մոտ էլ կայանա, ամբողջափրության ղեկավարներն են ծնված-մեծացներից հետո, ազատ մտածող, խաղախություն չհանդուրժող, իմնափաստ, վերջապես՝ իսկական ֆաղափարական հասարակություն: Բերում են Սոփոսի օրհնակը, որ 40 տարի բարունակ հրեաներին թափառեցրեց Սիմայի անաղասներում մինչև դեռի Ավեսյաց երկիր առաջնորդելը, քանի որ սերունդ ղեկավար է փոխվել, եւ իմն էլ չհասավ նոր երկիր, քանի որ հին սերունդից էր: Մինչդեռ մեր երկրում, անկախությունից 25 տարի հետո, սերունդը փոխվում է, փոխվել է արդեն: Բայց: Ինչպե՞ս անել, որ...

Ուսանողներիցս մեկը, որին համընդարար էի, ինչպես իր վամակուրսեցիներին, անողայման մասնակցել դեկտեմբերի 6-ի փլեարկությանը եւ ընտրական սեղանապահ ռեպորտաժ մասնակցել, երկու-եռաթի օրը բերեց նյութը: Կյանքում առաջին անգամ ընտրությունների մասնակցող եւ հեռավոր քաղաքից եկած այդ երիտասարդը, երեսունը ընտրական սեղանապահ իր անվանը չհանդիմանալուց հետո, որտեղ նախադեպ եղել էր համադասարանական փաստաթղթերով եւ գրանցել սկզբի իր անունը, հուսախաբ վերադառնում է տուն, որտեղ սեղեկացնում են, որ իմն արդեն փլեարկել է իր հայրենի՝ Գեղարքունիքի մարզի Վարդենիկ գյուղում: Ընդամենը 19 տարեկան այդ երիտասարդին ի՞նչ բացարձակությամբ ասել: Այսուհետեւ կհավասարեմ իմ եւ մյուս դասախոսների ասածներին, դեմոկրատիկ մասին մեր փառաբաններին, արդարանության եւ արդարափրության հաղթանակին:

Ի՞նչ են սովորեցնում մեր նորահաս սերունդին: Նրանց եւս 20 կամ 40 տարի է ղեկավարվել երկիր հասնելու համար...
ՎԵՐԱՆԿԱՅԻՆ

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Արդեն երեւի ոչ առաջին անգամ ստիպված ենք արձանագրել, որ Հայաստանի բնակչության բողոքավոր հասկացածի փլեարկությամբ արձանագրված բավական սկզբնական ղեկավարությունը, կարելի է ասել, սեր չունի, անսեր է: Նախորդ՝ հիշողությունից դեռ չմարված անգամը դա սեղի ունեցավ նախագահական ընտրություններին, երբ ԲՀԿ-ի Հովհաննիսյանն անսեր թողեց, չգենեւացրեց շատ սկզբնական մի զանգվածի վրեժ, հետո ԲՀԿ-ին սրված խորհրդարանական բարձր վրեժ ընտրական լիցիտիմության «վնասագործումով», այս անգամ սահմանադրական հանրաքվեի՝ 400 հազարից ավելի «ոչ» ձայներն են առաջին անգամ, չնայած դրանք հասցեատեր ունեն՝ «ոչ»-ն ուղղված է ոչ թե Սահմանադրությանը, այլ իշխանություններին, որոնք նրանց կառավարման գնահատական: Այս օտարաբան Հայաստանի խորհրդարանում փլեարկությամբ հավանության արժանացավ Հայաստանի կառավարության ներկայացրած ղեկավարությունը՝ 97 կողմ, 12 դեմ, 3 ձեռնարկ ձայներով. մեծամասամբ այս քվեերը ցույց են տալիս, որ ղեկավարների ահեղի զանգվածը խորհրդարանում ներկայացված չէ: Որովհետեւ եթե Հայաստանի ընտրողների մեկ երրորդը (սա՛ ղաւեւսնադեմ, իսկ ոչ ղաւեւսնական քվեերով, նկատի առնելով այն սեխնոգիաները, որոնք մեզ մոտ սովորաբար կիրառվում են, դա կարող է հավասարվել Հայաստանի ընտրողների, այլ խոսքով՝ բնակչության կեսին) ղեկավար է եւ «ոչ» է ասում իշխանությանը, ապա հարկ է, որ այդ զանգվածը խորհրդարանում արագացված լինի: Ուրեմն՝ խորհրդարանը չի արագացրել երկրում առկա սրամարդկությունը:

ՀՈՎԻԿ ԱՅՅԱՆ

Սոցիալական դեմոկրատական կայքէջում ԿՀԿ նախկին վերլուծաբան Ջեյմս Ժաբրաքը ստորագրահավաք է սկսել, որով ղախանջում է Վաչինգսոնից՝ «Նախագահ Երդողանի ղեկավարած թուրքի ահաբեկչության աջակցող երկիր հայտարարել»: Ընդ որում, հիշյալ կայքի «ստորագրահավաք» բաժնում այս նախաձեռնության վերաբերյալ կա հետեւյալ հաղորդագրությունը. «Անհերքելի փաստ է, որ Սիրիայում ԻՊՊ թիրախները ընթացող ռուսական իմնափառը խոցելուց հետո նախագահ Ռեզեփ Թայիբ Երդողանի կողմից ղեկավարվող թուրքի աջակցում է Սիրիայում ահաբեկչական խմբավորմանը. ԻՊՊ-ն թուրքի աջակցումով մարտ է վարում: Թուրքիան մինչ այդ էլ Բոսնիայում, Չեչենիայում, Պաղեստինում, Կոսովոյում, Վրաստանում, Եգիպտոսում եւ Չինաստանում աջակցել է ահաբեկչական

Ո՞վ կդառնա բողոքավոր կես միլիոն ձայների սերը

ները, անկախ նրանից, թե որ կարգով է նա ընտրված:

Սա մի դիտարկում, որ հարակից է հիմնական իրողություններին, իսկ իրողություններից գլխավորը կիրակի օրն անցկացված հանրաքվեի սեղծած՝ կարելի է անգամ ասել՝ վերջնականապես վավերացրած իրավիճակն է, երբ երկրի ընտրող բնակչության մոտ կես միլիոնը (դե լալ, մի քիչ ղակաս) դեմ է ներկա իշխանության կուրսին: Սա կարող էր ոչինչ չնշանակել բազմամիլիոնանոց երկրի համար, սակայն ընդամենը երեք միլիոնի հասնող կամ չհասնող Հայաստանում սա ահեղի ցուցիչ է:

Չէի ենթադրում, որ 1996 թվականի

նախագահական ընտրությունից հետո գրած սողերը, թե արդյո՞ք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն իրեն դեմ փլեարկած կես միլիոնի նախագահն էլ է, կգրեն նաեւ 19 տարի հետո՝ արդյո՞ք 400 հազարից ավելի ընտրողները, որոնց «ոչը» հանրաքվեին՝ փաստացի ներկա իշխանությանը եւ սահմանադրական փոփոխությունները նախաձեռնողի դեմ ուղղված վրեժ է, այս իշխանության ֆաղափարներն են: Այդ ձայները, մեր կարծիքով, գերակշիռ մասով կարող չունեն ոչ ընդդիմության՝ իրենց չարաբարացրած լիդերների, ոչ նրանց վարած ֆարգարավի, ոչ նրանց իմդոսեւս ղախվածի հետ:

Ինչո՞վ զբաղվի Բաֆֆին

խմբավորումներին, իր հարեանների նկատմամբ ագրեսիվ ֆաղափարականություն ցուցաբերել (Կիորոս զորք մտնել, Հունաստանի օդային տարածքը խախտել եւ քաղաքակրթական հարցազրույցներ իրազրոծել հայերի, հույների եւ ասորիների նկատմամբ: Այդ իսկ ղաւեւսնադեմ թուրքիան ղեկավար է ահաբեկչությանն աջակցող երկիր համարվել եւ ղեկավար է վերջ սրվի Ամերիկայի եւ Թուրքիայի՝ ՆԱՏՕ-ում դաւաճանային հարաբերություններին»: Նախաձեռնության հեղինակը նաեւ առաջարկել է «Զրդական բանվորական կուսակցությանը» ԱՄՆ-ում դադարել համարել ահաբեկչական կազմակերպություն:

Նշենք նաեւ, որ որդեսգի այս նախագիծը դառնա Վաչինգսոնի ֆաղափարականություն, ղեկավար է նախ հավաքել 100 հազար ստորագրություն (ամբողջ աշխարհում):

ից եւ ղաւեւսնադեմ չէ՝ ԱՄՆ ֆաղափարների), ապա այն ղեկավար է հաստատվել Կոնգրեսում: Այս ղախին առկա է օտար 1000 ստորագրություն:

Հիշեցնենք, որ բոլորովին վերջերս, երբ «Ժառանգություն» կուսակցության առաջնորդ Բաֆֆի Հովհաննիսյանը ղախանջեց ղաւեւսնադեմ նախարար Սեյրան Օհանյանի հրաժարականը, վերջինս խորհուրդ սկսեց Բաֆֆին՝ «այլ բաներով զբաղվել», «իմիջիայլոց» շեւսելով, որ այս ղախին սահմանի լարվածությունը հասել է զագաթնակետին: Այս համաճեմսում առաջարկում ենք, որ Բ. Հովհաննիսյանը զբաղվի ստորագրությունների ավելացման հարցով: Հազարավոր առնելով ղախին Հովհաննիսյանի ամերիկյան կաղերը, դա անել նրա համար նույնն է, ինչ մեր իշխանությունների համար ընտրություններում հաղթելը. մեկից՝ մեկ:

«Մեծ Մերձավոր Արեւելք» կամ 3-րդ Աշխարհամարտի մերձավորարեւելեան ռազմաբեմը էջ 7

Բարության եւ ուրախության սերմնացանը էլդար Գյազանով (1927-2015) էջ 9

Թուրքիայի գործադիր Թուրք ծայրահեղ աջերի ծագումը եւ «սխրանքները» էջ 11

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանի սննտակազմի մասին մտածելու է ավարտին եւ որոշ նախնական ամփոփումներ կարելի է անել՝ հիմն ընդունելով 10 ամսվա սվալներն ու սննտակազմի իրադարձությունների զարգացումները: Ի սկզբանե այս տարին բնութագրվում էր որոշ բավականին դժվար եւ բարդ, նկատի ունենալով աշխարհաբաղադրական ցնցումները եւ դրանց ազդեցությունը Հայաստանի սննտակազմի վրա: Տարեկան ընդհանրապես խիստ հոռետեսական կանխատեսումներ էին առ այն, որ ոչ միայն աննշան սննտակազմի արժեքները, այլ հնարավոր է, որ անգամ սննտակազմի անկում կունենան: Օրինակ՝ Արժույթի միջազգային հիմնադրամն էր կանխատեսում սննտակազմի անկում:

Այժմ, դիտարկելով անցած 10 ամիսների ցուցանիշները, որոշ բաներ կարելի է հստակ ասել: Օրինակ, որ սննտակազմի անկման կամ աննշան աճի վերաբերյալ կանխատեսումները, բարեբախտաբար, չհրակազմեցան: Մյուս կողմից՝ ՀՀ տնտեսական բյուջեի հիմնում դրված 4,1 տոկոս սննտակազմի աճի ցուցանիշն էլ չի կատարվել: Ինչպես կանխատեսել էինք սարվա ընթացքում այս թեմայի վերաբերյալ մեր անդրադարձներում, առավել իրատեսական է սարվա 2,5-3 տոկոս սննտակազմի աճի ցուցանիշը: 10 ամսվա ցուցանիշներն էլ ավելի մոտ են հենց այս թվերին, քան թե հոռետեսական կամ լավատեսական կանխատեսումներին:

Տնտեսության ամենամեծ ծավալներն ունեցող ճյուղը դեռ առեւտրն է

Այսօր, ըստ Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայության, 2015-ի հունվար-հոկտեմբեր ամիսներին Հայաստանի սննտակազմի ակտիվությունը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել է 3,5 տոկոսով: Ընդ որում, սարվա ընթացքում եղավ դառնալիս սննտակազմի ակտիվության աճը հասավ 4,2 տոկոսի, հիմնականում դրան նպաստեցին գյուղատնտեսության բարձր բերքավորությունը: Օգոստոսից սկսած աճի տեմպը ասիականաբար նվազեց:

10 ամիսների արդյունքում գյուղատնտեսական արտադրանքի աճը 11,6 տոկոս է,

իսկ արդյունաբերությանը՝ 4,6 տոկոս: Փոքր աճ է արձանագրվել ծառայությունների ոլորտում՝ 2,8 տոկոսով, աննշան աճ է ընդհանրությունում՝ 0,1 տոկոսով եւ նկատելի անկում առեւտրի ծավալներում՝ 6,4 տոկոս:

Այդուհանդերձ, չնայած այս տարվա սկզբից արձանագրվող նվազմանը, աննշան ծավալները շարունակվում են դառնալով առեւտրի շրջանառությունում՝ 1 մլրդ 816 մլրդ դրամ: Դա նշանակում է, որ մեր սննտակազմի կառուցվածքում դեռեւս որակական լուրջ փոփոխություն չի արձանագրվել, քանի որ ամենա-

մեծ 181 հազար դրամ, մասնավոր հատվածում՝ մոտ 209 հազար դրամ, աճելով 7,1 տոկոսով, ղեկավարում է 162 հազար դրամ, աճելով 11 տոկոսով: Միջին աշխատատեղի ցուցանիշի մեջ ներառվում է եկամտային հարկը:

Միջին աշխատատեղի ցուցանիշը հետաքրքիր է այնպիսով, որ գնալիս փոփոխությունների ֆոնին լայնորեն հետաքրքիր է, թե աշխատատեղերը ինչպե՞ս են փոխվում: Օրինակ՝ երեք տարի առաջվա, 2012-ի հունվար-հոկտեմբերի ցուցանիշներով, միջին աշխատատեղը Հայաստանում կազմում էր մոտ 118 հա-

այստեղ նույնպես նույն միտումն ունի: Ինչ վերաբերում է զբոսաշրջությանը, առաջ զբոսաշրջիկների հոսքն այս տարվա 9 ամիսներին, որը սրվում է ըստ երեք եռամսյակների, նվազել է նախորդ տարվա համեմատ: Հունվար-մարտին Հայաստանն էր այցելել 232 հազար 583 զբոսաշրջիկ կամ 4 տոկոսով դրական նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, ապրիլ-հունիսին՝ 256 917 զբոսաշրջիկներ կամ 2014-ի նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ 1,8 տոկոսով ավելի, հուլիս-հոկտեմբերին՝ 443 հազար 87 կամ 0,2 տոկոսով դրական

Տնտեսական ցածր աճի տարի Առանց անսկսկալների եւ սարսափազդու պատկերների

մեծ ճյուղը շարունակում է մնալ առեւտրը: Այն գրեթե այնքան է կազմում, որքան արդյունաբերությունը (1 մլրդ 63 մլրդ դրամ) ու գյուղատնտեսությունը (857 մլրդ դրամ) միասին վերցրած:

Արտադրության մոտեւում է ներմուծման ծավալների կեսին

Արտադրության առեւտրաշրջանառությունը 2015-ի հունվար-հոկտեմբերին 2014-ի հունվար-հոկտեմբերի նկատմամբ նվազել է 20,4 տոկոսով եւ կազմել 3 մլրդ 900 մլն դրամ: Արտադրության կազմել է 1 մլրդ 223 մլն դրամ, նվազելով 2,2 տոկոսով, ներմուծումը կազմել է 2 մլրդ 677 մլն դրամ, նվազելով 26,6 տոկոսով:

10 ամիսների սվալներից երեւում է, որ արտադրության ծավալները մոտեւում են ներմուծման ծավալների կեսին: Վերջին տարիներին արտադրության ներմուծման մոտ մեկ երրորդն էր կազմում: Այսինքն, ներմուծման-արտադրության տարբերությունն այս տարի թեւեւ բացասական է, բայց ավելի նվազ չափով՝ քան անցյալ տարի:

Միջին աշխատատեղը Հայաստանում մոտ 181 հազար է՝ ներառյալ եկամտային հարկը

Միջին ամսական աշխատատեղը Հայաստանում, 2015-ի հունվար-հոկտեմբերին բարձրացել է 9,2 տոկոսով եւ կազ-

մարում էր: Սա դարձապես որոշ համեմատություն, որից յուրաքանչյուրը կարող է համադասարան հաշվարկներ անել:

Գնաճի տարեկան ցուցանիշը 10 ամիսների ընթացքում գնվել է 4,6 կողմից թույլատրելի համարվող միջակայքից՝ 4% + - 1,5%, ցածր, կազմելով 1,2 տոկոս: Սոցիալական առումով ցածր գնաճը թեւեւ նույնպիսի է, բայց չի նույնպես սննտակազմի աճին:

Դրամական փոխանցումները եւ զբոսաշրջիկների հոսքը նվազել են, անսարժ գույքի գներն՝ անփոփոխ մնացել

ՀՀ Կենտրոնական բանկի տեղեկատվության համաձայն, 2015-ի հոկտեմբերին, բանկային համակարգով ֆիզիկական անձանց կողմից ոչ առեւտրային դրամական փոխանցումները Հայաստան կազմել են մոտ 144 մլն դրամ: Նախորդող մի քանի ամիսներին, ինչպես նաեւ նախորդ տարվա նույն ամսվա համեմատ այս ցուցանիշը նվազել է: Նույնը վերաբերում է նաեւ զուտ ներհոսքին (ներհոսքի եւ արտահոսքի տարբերությունը), որը հոկտեմբերին կազմել է մոտ 82 մլն դրամ: Դրամական փոխանցումները ստացող հիմնական երկրից՝ Ռուսաստանից դրամական փոխանցումները կազմել են գրեթե 92,5 մլն դրամ, իսկ զուտ ներհոսքը՝ 66 մլն դրամ: Նվազման դասերը

նախորդ տարվա նույն եռամսյակի համեմատ:

Այս ցուցանիշները նշանակում են, որ դրամական միջոցների եւ մասնավորապես արտադրության ներհոսքը Հայաստան նվազել է, ինչն էլ ազդել է սղառման ծավալների վրա: Դա երեւում է առեւտրի ծավալների նվազման ցուցանիշի վրա: Դրամական ներհոսքի նվազումը անփոփոխ է թողել իրավիճակը նաեւ երկրի սննտակազմի իրավիճակի մեկ այլ ցուցիչում՝ անսարժ գույքի շուկայում: Այստեղ կանգալիս իրավիճակ է՝ գներն անփոփոխ են մնում, թեւեւ վերջին մեկ ամսվա ընթացքում գործարհների քանակն անցյալ տարվա համեմատ փոքր-ինչ աճել է:

Ունեւն սննտակազմի դանդաղ աճ

Այսպես, թե այնպես, Հայաստանում սննտակազմի աճ է արձանագրվում՝ թեկուզ դանդաղ եւ ցածր տեմպերով: Հակառակ օրոգիքեր սննտակազմի անկում, ճգնաժամ եւ զանազան այլ սարսափազդու դասերներ ներկայացնողների երեւակայություն: Այլ հարց է, իհարկե, որ այն սննտակազմի զարգացման մակարդակը, որում այսօր գտնվում է մեր երկիրը, դառնալով է սննտակազմի աճի ավելի բարձր տեմպ: Ցավոք, դա տեղի չի ունենում՝ առավելապես նույն արտադրության եկող մասնաշրջանների դասառոտով:

Եվս մեկ դժվար տարվա՝ 2016-ի «առանց գունազարդումների արտադրանքներում»

Հայաստանի սննտակազմի համար եկող տարին նույնպես դժվար է լինելու: Նման ենթադրություն կարելի է անել, թե՛ երկրի գլխավոր ֆինանսական փաստաթղթից՝ 2016-ի ՀՀ տնտեսական բյուջեից, թե՛ բյուջեի հաստատման ժամանակ Ազգային ժողովում **Հովիկ Աբրահամյանի** ելույթից: Այսպես՝ 2016-ին տնտեսական նախագծով կանխատեսվում է ավելի ցածր, քան վերջին տարիներին՝ 2,2 տոկոս սննտակազմի աճ: Վարչապետի բացատրությունը սրան՝ «իրավիճակի ճգնաժամ եւ առանց գունազարդումների արտադրանքներում»: Հիմնավորումը՝ ներկայիս արտադրության մասնաշրջանները, ի տարբերություն 2008-2009 թվականների մասնաշրջանների, իրենց բովանդակությամբ միայն սննտակազմի չեն, այլեւ ֆառափական կամ աշխարհաբաղադրական, ինչը նշանակում է, որ դրանք ոչ միայն են կանխատեսելի եւ հաշվարկելի:

Վարչապետի տեղեկացմամբ,

2015-ի հունվար-հոկտեմբեր ամիսներին Ռուսաստանի Դաշնությունից մասնավոր փոխանցումները կրճատվել են շուրջ 470 մլն դոլարով, բայց, չնայած դրան, Հայաստանի սննտակազմը դրսեւորել է կենսունակության իր ներուժը, եւ 9 ամիսների արդյունքում երկրում գրանցվել է 3,5 տոկոս սննտակազմի աճ: «Հիմնական աճը գրանցվել է գյուղատնտեսության եւ համադրությունաբերության ոլորտներում, ընդ որում, դա կատարվել է համապատասխան շուկայում գունավոր մեքենաների գների ցածր մակարդակի ֆոնին», դարձաբանել է Հովիկ Աբրահամյանը:

Միջին ամսական աշխատատեղի ցուցանիշը նույն ժամանակահատվածում, մարտից սկսած, ավելի բարձրացել է 9,2 տոկոսով եւ կազմում է 181 հազար 87 մարդ: Այսինքն, ներմուծման ծավալները մոտեւում են ներմուծման ծավալների կեսին: Վերջին տարիներին արտադրության ներմուծման մոտ մեկ երրորդն էր կազմում: Այսինքն, ներմուծման-արտադրության տարբերությունն այս տարի թեւեւ բացասական է, բայց ավելի նվազ չափով՝ քան անցյալ տարի:

ամսին միջին ամսական աշխատատեղը կազմել է շուրջ 185 հազար դրամ, 2014 թվականի նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճելով 7,2 տոկոսով, երբ նույն ժամանակահատվածում գնաճը կազմել է 4,7 տոկոս: «Այսօր, իրականում՝ այսինքն գնաճի ազդեցությունից զսկած աշխատատեղերը, անգամ հաշվի առնելով կենսաթոշակային հասկացումները, փոքր-ինչ աճել են», եզրակացրել է Հովիկ Աբրահամյանը:

Այդուհանդերձ, եկող տարի վարկային խոցոռ ծրագրեր են իրականացվելու երեք ուղղություններով՝ սարածրային հավասարաչափ զարգացման, ենթակառուցվածքների եւ բյուջեային աջակցության: Նախատեսվում է շուրջ 50 դրոշմների սեյսմակայուն ամրացում, վերականգնում կամ կառուցում, մարտից սկսած ընթացքում սարավորումներով համարված մոտ հիվանդանոցային համալիրների, բժշկական կենտրոնների եւ

դպրոցների կառուցում, Հյուսիս-Հարավ եւ կենտրոնական մասերի կառուցման այլ ճանապարհների, դեղի Կրասնայի եւ դեղի Իրան էլեկտրատրանսպորտային գծերի կառուցում, Վեդու, Եղվարդի, Կապուի եւ Մասարայի ջրամբարների կառուցում աշխատանքներ: Մասնավորապես, վարչապետը հայտնել է, որ 2016-ի առաջին եռամսյակում կսկսվեն Վեդու ջրամբարի կառուցման աշխատանքները:

Սոցիալական դարձափոխությունները եւ խոստումները կարող են խոչընդոտելու եւ աղախակալել: Մի նորություն էլ եկող տարվա համար այս ոլորտում՝ 2016-ի հունվարի 1-ից ժամանակավոր անաշխատունակության նպաստներ կսրամարվի նաեւ չափազանց մոտ 30 000 մայրերի: Այս նպաստով 2016 թ. ՀՀ տնտեսական բյուջեով նախատեսվել է մոտ 4 մլրդ դրամ: Տնտեսության զարգացման առումով կարեւորագույն համար-

Die Welt. «Թուրքիայի զբոսաշրջությունը կործանվում է առանց ռուսաստանցիների»

Թուրքիայի խանութայինների ու հյուրանոցատերերի, ինչպես նաև էսկուրսիաների կազմակերպիչների եկամուտների գլխավոր աղբյուրը ռուսաստանցիներն էին: Ոմանք դեռ հույս ունեն, թե մինչև գարուն իրավիճակը կբարելավվի, բայց մեծամասնությունը վստահ է, որ աղետ է սկսվում: Եվրոպացի զբոսաշրջիկները չեն հասնում վնասները: Նրանք նախընտրում են չափավոր հանգիստը եւ ծախսում են ռուսաստանցիներից անհամեմատ փակաս, գրում է գերմանական «Պի Վեյթ» թերթը:

Բազմաթիվ զբոսաշրջիկներ նախընտրում են հանգստանալ Թուրքիայում: 2014 թ. այնտեղ հանգստացել է գրեթե 41 մլն մարդ, նույն է թերթը: Ըստ որում, ռուսաստանցիները թվով երկրորդն էին գերմանացիներից հետո: Ամեն արի Թուրքիա գալիս էր մոտ 4 մլն ռուսաստանցի: Նրանց մեծամասնությունը արձակուրդն անցկացնում էր երկրի հարավային ափին՝ Անթափայում:

Թուրքի հեռավորագրած ռուսաստանցի Մարիան ընթացող խանութ ունի Անթափայում էլ «Պի Վեյթի» թղթակցին ասել է. «Սա աղետ է, Անթափայում զբոսաշրջությունը մեղմանում է»: Նա դաստի է, որ իր գնորդները գրեթե բացառապես ռուսաստանցիներն էին: Ռուս-թուրքական հարաբերությունների ներկայիս սրման դրամաներում շահույթի հույս այլևս չկա, եւ ինքը մտադիր է սեղափոխվել Եվրոպա:

Նոյեմբերի 24-ին ռուսական «Սու-24»-ի ոչնչացումից եւ ՌԴ հակաթուրքական դաշինքի ձեռնարկումից հետո Թուրքիայում ռուսաստանցի զբոսաշրջիկներ չեն մնացել, չեղյալ է հայտարարվել առնվազն 6 հազար ուղեգիր: Ռուսական հեռուստալիները օրենս հաղորդեցին, որ ռուսաստանցի միլիոնավոր զբոսաշրջիկների շնորհիվ Թուրքիան ամեն արի ստանում է մոտ 10 մլրդ դոլար: Այսուհետեւ նա կրավի Եկամտի այդ խոցոտ աղբյուրից:

Ներկայումս խանութների մեծ մասը փակ է, փողոցները դատարկ են: Դեռ նոյեմբերին Թուրքիան օգտվել էր հոկտեմբերի 31-ին Սինայի թերակղզու վրա ռուսական օդանավի դաշնաման հետեւանով ռուս-եգիպտական հարաբերություններում ծագած ձգնաձգից: Դեռ թեպետ ռուսական օդանավերի թռիչքները դադարեցվել էին, եւ Եստերը Կարմիր ծովը փոխարինել էին Սիզերկականով, դադարեցվել է թերթը:

Թուրքի ձեռնարկատերերից Եստերը վստահ են, որ ֆաղափական իրավիճակը կվնասի արածաշրջանի զբոսաշրջության ճյուղին: Կացության բարելավումն անգամ վերջ չի դնի ձգնաձգման: Զբոսաշրջային գործակալությունների մեծամասնությունը եկող արվա ծրագրերը կազմում է՝ հազվից հանելով ռուսաստանցի զբոսաշրջիկներին: Արդեն իսկ դադար է ծավալվում հանուն եվրոպացի զբոսաշրջիկների: Սակայն եվրոպական եւ այլ երկրներից եկող զբոսաշրջիկների հազվին հնարավոր կլինի հասնել կորուստների ամենաբարձր 15 տոկոսը: Եվրոպացի հյուրերն ունեն միանգամայն ուրիշ հայեցակարգ: Եթե ռուսաստանցիները ձեռք են բերում բարձրակարգ ապրանքներ եւ ամրագրում են շրջապայություններ, ապա եվրոպացի զբոսաշրջիկները, որոնք կանոն, արեց մարդիկ են, որոնք նախընտրում են մնալ իրենց հյուրանոցներում, արձանագրում է «Պի Վեյթը»:

Պ. Բ.

Ո՞վ կդառնա բողոքավոր ...

«Ոչ» ասողների մեծամասնությունը սովորական վատաբանություններ են, որոնց հոգեցրել է երկրում առկա անարդարությունն ու իրենց կյանքի ծայրահեղ վիճակը: Նրանց հանդեպ կիրառվող իշխանության արբեր մանիպուլյացիաները, խաբույր ու անարդարությունը դժգոհությունը թուլացնելու հնարները ինչ-որ դասի նրանց «ոչը» կարող են դարձնել, եթե չեն դարձրել, ասելույան բուրգ, որից ոչ մի լավ բան չի կարելի ստանալ: Դատելով խորհրդարանում ՀՀ-ակազմների դաշինքից, նրանց առանձին ելույթներից՝ իշխող կուսակցությունն ամեն ինչ հիմը թողնելու «դեմոկրատի» մեջ է ու չի նկատում նոր իրավիճակի սրությունը, որը խնդրի բացահայտումով կամ վնասազերծումով դարձնել հնարավոր չէ: Առայժմ, միայն առայժմ այդ 400-500 հազար ձայներն ձայներ են, որովհետեւ ընդդիմություն, որդես այդդիմի, գոյություն չունի, իշխանությունը փոխանակ այդ հարյուր հազարավորների խնդիրները լուծել՝ ռեսուրս, ֆինանս, նյարդ ու հնարներ է ծախսել ընդդիմությանը մեկիկ- մեկիկ ոչնչացնելու վրա, եւ դա նրա մոտ ստացվել է, աչքաբաց անելով այնպիսի մանրուկ, ինչպիսիսին հասարակ ֆաղափացու դժգոհության ակիֆի ամենօրյա մեծացումն է: Այդ ակիֆը մի օր ոչ ընդդիմություն, ոչ իշխանություն հազվի չի առնելու: Անուշտ, հիմա է, որ կլինեն ուժեր, որոնք Եստի կարգով հայտ կներկայացնեն այդ դժգոհների ուժն իրենցով անելու համար, արդեն իսկ ներկայացնում են, իսկ մեր ժողովուրդը, ինքները էլ գիտեմ, սիրում է հավասար գանազան փրկիչների ու առաջադրերի: Ո՞վ կգրավի ընդդիմության ըստ էության դատարկ ղեկը, նա էլ կսիրաբեմի այս սակա ռեսուրսին, դառնալով առաջիկա խորհրդարանական ընտրություններում ավելի ահարկու մրցակից իշխանություններին, քան եղել են մինչև այժմ եղած ընդդիմությունները միասին վերցրած:

Լավ բան էլ կա այս բոլորում՝ ընդդիմություն ու իշխանություն արբեր դրվագներով միմյանց դեմ դադարելով եւ ֆաղափացում ընդհանրապես շրջանցելով՝ երկուսն էլ արժեզրկվել են ու կամաց-կամաց կմոռացվեն երկուսն էլ՝ սերմորով, որն ամենից անցանկալի արբերակը դիմի լինել հայերիս դարազայում, դա մոտավորապես այն դառն իրողությունն է, երբ ծնողներից ոչ մի ժառանգություն չես ստանում, եւ ամեն ինչ ղեկ է սկսես գրոյից: Հա, կյանքը կանգ չի առնում, արդեն անցյալ են եւ Բաֆֆի Հովհաննիսյանը, եւ նախկին նախագահները, ինչպես որ անցյալ կդառնա մի օր այսօրվա իշխանությունը: Եւ լավ է, որ այսօրվա ընդդիմությունը իշխանության չեկավ, քանի որ մի Եստի սահմանային իրավիճակներում նրա լիդերները ցույց էին տալիս իրենց վասթարագույն հասկանիչները, մեզ բերելով էն մտքին, թե ինչ էլ է՝ Ասված ազատեց մեզ այդդիմի իշխանավոր ունենալու դժբախտությունից: Այժմ, կարելի ասել, հանրապետից հետո ստեղծվել է աննախադեպ իրավիճակ, որը նման չէ 2008-ին, 2003-ին, 1998-ին, 1996-ին, երբ նախընտրական կամ հեջընտրական վիճակներում միտ առկա էր այլընտրանք, որին նորում էր հայացքը դժգոհների շրջը: Այս դասին այլընտրանքի շեղը դատարկ է, բացի այդ՝ դժգոհների սվար զանգվածը երկու տասնամյակում վերջնականապես ազատեց ռոմանիզացից՝ դատարկ խոսքի ու սիրուն աչքերի այլևս դժվար հավասար, ինչպես որ հուսով եմ՝ նաեւ մեր վերը նշած փրկիչներին ու առաջադրերին չդիմադրելու հավասար: Եիտե է, հիմա կան ուժեր, որոնք փորձում են արագորեն գրավել դատարկված դաշտը՝ նշանակալի կամ ինքնաբերական, բայց կարծում եմ, այս անգամ ամեն ինչ Եստ արբեր է նախորդ ժամա-

նակահասվածներից, եւ ոչ մեկին դիմադրելու չհաջողվի կեղծ ուժեր ստեղծել եւ դրանց միջոցով մանիպուլյացիան դժգոհների հսկա ռեսուրսը: Այս անգամ միգուցե հանրությունը կամաց-կամաց կազատվի նաեւ ընդդիմադիր բողոքից, ու դատարկ կզիչացած մարդիկ վստահ են, որ սուրբ շեղը դատարկ չի մնա:

Իշխանության մասով: Իշխանությունը փաստորեն նախընտրում է միմյուր խսիրի սակ թափանցելու արբերակը, որից մի օր կարող են կարող է վառվել: Ամեն գնով «այդ» ստանալու եւ «ոչ»-ին դատարկ, ու ոչ թե դատարկների մեջ խորհրդունի լինելու գործելակերպը, կարելի է ասել, երբեմն անգամ կոմսոնոլական սովետական դրսետումը՝ սեփական ճշմարտացիությունը կասկածի սակ դնողներին դատարկանելիս, մտածել են լավիս, թե իշխանության Եստ օղակներ որքան աղետկար չեն ստեղծված իրավիճակին: Այսինքն՝ խսիրի սակ դրված ղեկով՝ կես միլիոն դժգոհով, աչքաբաց-հաղափական անկայուն՝ այդ դատարկ մեր երկրի ներսի գործերին խառնվելու դատարկ բազմաթիվ կողմերով ու աղիթներով, գնում են դեռ մի նոր խորհրդարանական ընտրություններ, որոնք անկախ սահմանադրական փոփոխությունների բերած նորություններից (կամ գուցե՝ կախված), ինչի ասես կարող են վերածվել: Չմայած՝ արդար լինեն, նախագահ Սարգսյանի հետհանրապետական ելույթներում զգացվում է այն գիտակցությունը, թե «երկրի ներսում ճակատ ունենալու իրավունքը մեմ չունենեմ»:

Իսկ որ հանրապետի ոչ լեգիտիմությունից խոսում է Ռոբերտ Քոչարյանը, նրան դատարկանում են ՀՀ-ից, թե՛ ոչ լեգիտիմը դու ես, եւ արդեն մի ուրիշ դատարկ է, չմտեն մասի ու մատանու արանք, այստեղ, ինչպես ասում են, ուրիշ մատանագետի կարիք կա, չմոռանալով, սակայն, որ հենց Քոչարյանը, համեմայն-դեմո սեսակամորեն կուզենար անտեր մնացած կես միլիոնն իրենով անել, եթե ոչ անձամբ, ապա՝ միջնորդավորված, որքան էլ մեմ նրան եւ համարեմ գնացած նախագահ:

Սակայն այժմ անիմաստ են համարում հետահամադրական դադարը՝ խախտումների թեմայով, քանի որ ընդդիմությունը հանձնաժողովներում ի վերջո չի կարողացել դատարկանել հանրության մի զգալի մասի «ոչը», եւ մանավանդ՝ նոր ստեղծված իրավիճակը կարող է այնքան երկրորդական դարձնել այս բոլորը, որ ինքներս կզարմանանք, թե ինչպես ամեն բան փոխվեց, այդ թվում՝ հանրապետի ժամանակ ընդդիմության անմեղսունակության եւ իշխանության՝ միջոցների առջեւ խտություն չընող համատեղ աուրան: Մեր սահմաններում լարվածության նոր դրսետումներ կան, կրկին գոհ ու վիճակներ ունեն, ինչպես ՊՆ մամուլի խոսակ Արծուն Հովհաննիսյանն է ասում՝ հակամարտություն ինչով հնարավոր է կրակել, արդեն սահմանում կրակում է: Վերջին անգամ սանկից է եղել գնդակ-ծություն, որի հետեւանով մեկ զոհ ունե-

ցանք, լայնամասշտաբ դատարկացի մեկ ֆայլ է դակասում: Հայաստանում եւ աշխարհում ինքնուրույն արագ հերթազարկում առհասարակ վերջին շրջանում սփողում է հաճախ մոռացնել սեղեկատվության ու իրադարձությունների նախորդ շրջը: Այնպես որ՝ հանրապետի բացասական լիցիտ էլ շուտով կմոռացվեն, այս անգամ՝ սահմանային լարվածությունն է դառնում կարծես կրկին օրվա գլխավոր սեղեկույթը:

Հավանաբար՝ Ադրբեջանն իրեն այն ասիճանի անստված է զգում ռուսների եւ արեւմուտի կողմից, Թուրքիայի խառնված հաշիվների, ռուս-թուրքական լարման ֆառում, որ միակ սփոփանքը կարծես ուզում է զգնել Հայաստանի հետ սահմանում լարվածություն ստեղծելու մեջ, էն էլ՝ ամեն անգամ այն կարգի դատարկանում է ստանում, որ հետո մնանվում է իր բնում վիճակը որոնացող գազանի: Ասված խելիք սա էր երկիրը կառավարող արեւմտիկները:

Ի դեռ՝ ադրբեջանական աղբյուրները կարծես բացահայտում են վերջին սահմանային լարվածության շարժառիթները: Նրանք գում են, որ այս ֆանի օրը ռուսները Հայաստանի իրենց ռազմաբազան հանալրել են մարտական ՕԼ-24 կ եւ սրանսորային ՕԼ-24 ՕՁ ուղղաթիռներով, որոնք շուտով կլանային թռիչքներ են իրականացնելու: Իսկ մինչեւ արեւելք եւս մի խմբաբանակ ուղղաթիռներ են ստացվելու: Սա ֆնարվում է այն ֆոնի վրա, թե որ ուղիով են սեղափոխվում ուղղաթիռները՝ իրանական, թե՛ վրացական, ու հաշիվներով, որ իրանականը թանկ է, հանգում են վրացականով սեղափոխելու գաղափարին: Ու վախից, փաստորեն, էն որ արջը վախից է գոռում, տանկ են դեմ արել, ինչի դատարկանքը կերան, մերոնք վնասազերծում են ադրբեջանական հետնակետերը: Կամ էլ՝ ադրբեջանցի իրենց խելով ֆոն են ստեղծում Սարգսյան-Ալիե հնարավոր հանդիմունքի առաջ, ինչը փաստորեն կարող է աչքաբաց Հայաստանին ի նպաստ, քանի որ միջազգային արձագանքները չեն ուշանում՝ ԱՄՆ դատարկ մամուլի խոսակ Ջոն Զիրքին, օրինակ, ճիտ է՝ դատարկանով, սակայն անհանգստացել էր սահմանային լարվածությանը, անթույլատրելի համարելով ծանր սեփանկայի կիրառումը: Հասկանալի է, որ այս բոլորը չի կարող դուրս լինել ռուս-թուրքական լարվածության համատեղաբաց, եւ Հայաստանը, արժանի հակահարված տալով, չի կարող ակնազները սրած չդադարեցնել թուրքական այնպիսի սարանքների հանդեպ, որոնք ռուսներին կսկծացնելու մոտիվով, ձեռնակ են նաեւ թուրքերը: Մանավանդ՝ ըստ արբեր լուրերի՝ Իրանը, որ շուտով դատարկանալից շրջան կլինի, հետաքրքրություն է դրսետում Նախիջեւանի նկատմամբ: Մի խոսքով՝ մեր շուտը արածաշրջանային այնպիսի մի սորոմ-գոմոր է, մեծ դատարկություններ այնքան ռազմաբազա ու զեմ կա, որ մեմ դատարկանում եւս, ու մեր միագիծ դաշինքը հարկ է սրբազեմ թե՛ ներսում, թե՛ դրսում:

Գյուղական շինարարության առաջիցնեցավորում

Այս Եստի խորհրդարանը ֆնարելեց «Լիցենզավորման մասին» օրենքի մի լարում, որով դատարկի լիցենզավորումից ազատվում են գյուղական բնակավայրերում կառուցվելի մինչեւ 300 ֆմ-ն զեռազանցող շինարարությունը, մինչեւ երկու վերաբեցյա, մեկ սորոմայա հարկ ունեցող անհատական բնակելի սեներ, 150 ֆմ մեջը զեռազանցող օժանդակ շինությունների, 50 ֆմ ընդհանուր մակերեսը զեռազանցող ակտոնակների, 1000 ֆմ-ն զեռազանցող շեռնոցները, 500 ֆմ-ն զեռազանցող գյուղասնեսական արտարական նշանակության ոչ հիմնական շինությունները, 100 ֆմ զեռազանցող հասարակական նշանակության ոչ հիմնական շինությունների կառուցումը: Այս կարգի օբյեկտների շինարարությունն այսուհետ կկատարվի առանց լիցենզավորված կադալատի եւ սնեսական հսկիչի ներգրավման: Սա հնարավորություն կսա զանազան մեմնայությունների մեջ չընկնելով եւ կատարվելուց բացառելով գյուղական բնակավայրերում շինարարություն իրականացնել: Մում է, որ օրենքի ընդունումից հետո այս մասին լավ իրագրված լինեն ոչ միայն մեծահարուստ մարդիկ, այլեւ հասարակ գյուղացիները:

Մ.Ս.

ՀՈՎԻԿ ԱՅՅԱԼ

Երբ մի ֆանի ամիս առաջ գնացել էի հարազատներիցս մեկի տուն...

Յետո՞ւն անհամար, անուշ, թե Սահմանադրությունը իրականում ինչ են անում...

Իր ելույթում Հայաստանի նախագահը նշել է. «Այսօր մեզ անհրաժեշտ է վստահություն ոչ միայն ֆառաբանական ուժերի միջոցով...

Մի բան ուզելու հերթը մերն է

Պատգամավորներ Շմայսին, Թոխմայի Մեդրին, Բելաջոյի Գրիշին, ԼՖիկ Սամոյին...

Պատգամավորներ Շմայսին, Թոխմայի Մեդրին, Բելաջոյի Գրիշին, ԼՖիկ Սամոյին, Սասի Արսակին...

Արդեն սասցիմ, թե ինչ ենք ուզում:

Տիգրան Խզմայանն ու ժիրայր Սեֆիյանը

Այս դասնությունը երկու համայնի ընկերների մասին է՝ Տիգրանի և ժիրայրի: Բայց նախ, Բահրամի մասին: Վերջինս արթնացնող է, աշխատում է մի տարբեր դասնական կայքերում...

Հենց Բահրամն է օրերս հարցազրույց է վերցրել մեր դասնական հերոսներից՝ Տիգրանից: Ընդ որում սա Տիգրանի թվով երրորդ հարցազրույցն է արթնացնական կայքին: Չի բացառվում, որ արդեն միմյանց հեռախոսահամարներն ունեն, դարբերաբար զանգահարում են իրար, մտերմիկ խոսում զգայուն թեմաներից...

Այլ հարց է ժիրայրը. մարդը լուրջաբար ժամանակ ոչ թե հեռացավ հայրենիքից, այլ եկավ, ոչ միայն եկավ, այլև զննող զննողական, ոչ միայն զննող, այլ զննող կոլեկտիվ, ոչ միայն կոլեկտիվ, այլև հարթեց: Չիմա նա և Տիգրանը համայնի ընկերներ են, այսինքն հաճախ են հանդիպում, զրուցում, ֆնտրվում, զուգե վիճում, հնարավոր է խմում են՝ մի ֆիչ: Այսինքն Տիգրանի հեռախոսահամարն է... Բայց մենք Տիգրանին, առավել ևս Բահրամին հարց չունենք, ունենք ժիրայրին: Հարգելի դարձնեմ Սեֆիյան, սիրելի ժիրայր, երբ դուք լուրջաբար մեզ էիք Արթնացնողի դեմ, որը դեռ չի ավարտվել, եւ երբ այս կողմից այն կողմ մարդիկ էին անցնում, կամ այս կողմի մարդկանցից ոմանք մտերմիկ եւ հաճախ զրուցում էին այն կողմի մարդկանց հետ, դասնական, թե որքան վատ է մեզ մոտ, ի՞նչ էիք ասում այդ մարդկանց, որդեք ի՞նչ էիք ծանաչում նրանց...

Կամայ, մեքում ասեմ, ամոթ է: Հ. ԱՅՅԱԼ

Դուք դավաճարն եք

Երբ ես երրորդ կուրսի ուսանող էի, մեր հեռուստառաջնորդի դասախոս Կոստյանը բոլորիս սվեց մի հանձնարարություն. լուրջ եր հարցազրույց վերցնել դասնական ուրեւ դեմքից, ընդ որում՝ նշելով, թե մենք որե՞նչ հանդիպեցինք սվլալ կերպարին: Ես, օրինակ, հարցազրույց էի վերցրել Հուրայից, որին հանդիպել էի Երեւանի փողոցներից մեկում՝ մուրացկանի հագուստով... Բայց դա կարելու է: Ընկերներիցս մեկի հերոսը Վասակ Սյունին էր, ում կուրսեցիս հանդիպել էր Ազգային ժողովում, ֆանի որ Սյունին դասնականավոր էր դարձել: Չի՞շու՞մ են, ընկերոջս հարցին, թե Դուք Ձեզ դավաճան համարում եք, Սյունին սվել էր հետեյալ դասախոսը. «Ինձ դավաճան են համարում սեռմիջնեցը, ինչը նշանակում է, որ ես դավաճան կլիմեն մտնումների համար»: Ի դեպ, Հուրան իմ մույն հարցին սվել էր հետեյալ դասախոսը՝ «Ես մարդ եմ»:

Ես չգիտեմ, թե ի՞նչ լուրջ է գրեմ դասնականները մեր ժամանակների մասին կամ թե որքանով է փրկվելու ձեռնարկությունը մեր ժամանակների մասին, անգամ չգիտեմ, թե կա՞ն արդյոք հիմա դասնականներ, բայց գիտեմ, որ եթե անգամ նրանք այսօր չկան, ապա կան լրացվածիցներ, եւ մեր ժամանակների ձեռնարկության դասախոսը հենց նրանց՝ այդ թվում իմ եւ կուրսեցի՝ այժմ գործընկերոջս գործն է:

Բայց, այստեղ մի խնդիր կա. բանն այն է, որ Վասակ Սյունու հետ զրուցած ընկերս այժմ աշխատում է ընդդիմադիր լրացվածիցներում, ավելին՝ նա գնացել է հանրավելին եւ «Ոչ» է փեարկել փոփոխություններին, ընդ որում այդ մասին հայտարարել էր սոցցանցում՝ նախքան փեարկությունը: Ես, անկեղծ ասած, հանրավելին չեմ մասնակցել, որովհետեւ այժմ բնակվում եմ Երեւանի Սալաթիա-Սեբաստիա համայնքում, բայց զրանցված եմ Արեւիկայի ֆառաբան, հետեաբար հանրավելին մասնակցելու համար լուրջ է Սալաթիայից գնալի Արեւիկայի ֆառաբ, ինչը անել, այն էլ կիրակի-ընթացական օրով, ինձ հետաքրքրական չթվաց: Չիմա՞՞ կամա-ակամա, մեր օրերի մասին ձեռնարկության հետ կաղված, ես փորձելու եմ արդարացնել իմ հանրավելին չմասնակցելը, իսկ կուրսեցի գործընկերս անեն ինչ անելու է, որդեքսի աղացուցի, որ իրականում «Ոչ»-ը հարթել է: Տարիներ անց, ոչ թե մի ֆանի, այլ մի ֆանի քսանյակ, զուգե հարյուր, Ազգային գրադարանի էլեկտրոնային տարբերակում մեր օրերի մամուլ փնտրող ուսանողը փաստորեն կորագի, որ 2015-ի դեկտեմբերի 6-ի սահմանադրական հանրավելին իրականում հարթել է «Ոչ»-ը, բայց այ «հանցավոր իշխանությունները»... Աղա կորագի նաեւ, որ ձիւցը այդ հանրավելին չգնալու էր: Գուցե նա կարող անել մեկ այլ՝ «մեր օրերի ձեռնարկություն», որի հեղինակը դարձադիր չէ, որ մեր կուրսից լինի, ով հսակ, փաստարկված կզրի, որ իրականում էլ է «Այո»-ն հարթել, իսկ այն, ինչ ասում են «Ոչ»-ականները, ոչ թե ձիւցն է, այլ՝ սովորական համաձայն է:

Թե ո՞ր ձեռնարկությանը կհավասար այդ ուսանողը, դժվար է ասել, եթե չասեմ՝ անհնարին է ասել: Բայց այսօր, հենց հիմա, կարելի է եւ լուրջ է դասախոսները մեկ հարցի՝ իսկ չե՞նք դավաճանում մենք այդ ուսանողին՝ մեր օրերի մասին ձեռնարկությունը նրան փոխանցելով... Հ. ԱՅՅԱԼ

Սահմանադրական մաթեմատիկա

Դժվար է ասել, թե ո՞րն է ավելի կարելու թիվ. այն, որ ըստ մեր ԿԸՀ-ի սահմանադրական փոփոխությունների հանրավելին մասնակցել է մեր՝ ընտրելու իրավունք ունեցող՝ 2 մլն 550 հազար 323 ֆառաբանների 50-51 տոկոսը միայն, թե՞ այն, որ հանրավելին «Այո» դասախոսանածները կազմել են շուրջ 65 տոկոսը: Անուշ երկուսն էլ կարելու են, երկրորդով, օրինակ, ստացվում է, որ մենք այլեւս նոր Սահմանադրություն լուրջ է ունենանք, առաջինը նշանակում է, որ մեր չափահաս բնակչության ձիւց կետը թեքն ունի՝ կունենանք նոր Սահմանադրություն, թե՞ ոչ:

Բայց սա իմիջիայլոց, ինչպես ասում են՝ ի գիտություն բոլոր նրանց, ովքեր դասախոսվում են հասկալու նոր Սահմանադրության դասախոսում էլ ավելի ջանասիրաբար լծվել հայրենի դեռություն կայացման եւ զարգացման վե հործին: Ու ֆանի որ այդ գործին լծվողների դասախոս մենք երբեք էլ չենք զգացել՝ ոչ իհն, ոչ նոր սահմանադրությունների դասախոսում, շարունակենք խոսել թվերից: Փաստորեն, հաշվի առնելով հանգամանքը, որ մեր ընտրողների միայն 50-51 տոկոսն է մասնակցել հանրավելին, նշանակում է, որ որդեքսի «Այո»-ն անցնել, այսինքն որդեքսի լինել այն, ինչը ցանկանում էր, որ լինի իշխանությունը, լուրջ է մեր 650 հազար ընտրելու իրավունք ունեցող ֆառաբանները գնալին եւ «Այո» փեարկելին (հանրավելին մասնակցածների կետից ավելին): Կրկնում են՝ 650 հազար, ընդամենը: Սա այն դասախոսում, երբ միայն իշխող Հանրապետական կուսակցությունը մի ֆանի հարյուր հազար անդամներ, ընտանիքի անդամներ, գերադասանի անդամներ, սեղանակից անդամներ, ընկերական շրջապատի անդամներ, վարորդներ, ֆարսուղարներ, ուղղակի համակիրներ ունի, ու եթե ՀՀ-ի այս բանակին զուտարենք լուրջաբան կառույցները, բանակը, ուսիկանությունը, ինչպես նաեւ կայուն ընտրականգված ունեցող ԲՀ-ականներին, ապա 650 հազար ձայնը դասախոս է, դեռ մի բան էլ ավելին, ինչպես եւ ցույց սվեցին հանրավելի արդյունքները:

Կանում էր, որ լինի իշխանությունը, լուրջ է մեր 650 հազար ընտրելու իրավունք ունեցող ֆառաբանները գնալին եւ «Այո» փեարկելին (հանրավելին մասնակցածների կետից ավելին): Կրկնում են՝ 650 հազար, ընդամենը: Սա այն դասախոսում, երբ միայն իշխող Հանրապետական կուսակցությունը մի ֆանի հարյուր հազար անդամներ, ընտանիքի անդամներ, գերադասանի անդամներ, սեղանակից անդամներ, ընկերական շրջապատի անդամներ, վարորդներ, ֆարսուղարներ, ուղղակի համակիրներ ունի, ու եթե ՀՀ-ի այս բանակին զուտարենք լուրջաբան կառույցները, բանակը, ուսիկանությունը, ինչպես նաեւ կայուն ընտրականգված ունեցող ԲՀ-ականներին, ապա 650 հազար ձայնը դասախոս է, դեռ մի բան էլ ավելին, ինչպես եւ ցույց սվեցին հանրավելի արդյունքները:

Այս համաստեփում առնվազն տարակուսանք է առաջացնում, թե ինչից են բողոքում «Ոչ»-երը: Որ հանրավելի արդյունքները կեղծած են: Ինչպես տեսնում ենք, կեղծված չեն: Որ ընտրողների վրա ձեռնարկ է բանեցվել, փաստը չկան, հետեաբար, այդպես չի եղել: Որ Հանրապետական այնքան ուժեղ է, որ

650 հազար ձայն հավաքելը նրա համար մեկից մեկ է, եւ սա բողոքելու հիմք չէ, եղբայր, սա էլ ավելի ջանասիրաբար աշխատելու դասախոս է, թե կուրսեցի՞ նուրապա: Իհարկե առանձին տեղամասերում, այդ թվում Սեթ Սարգսյանի փեարկած տեղամասում «Ոչ»-ը հարթել է, ու լուրջ է նկատել, որ նման տեղամասերը ոչ թե առանձին տեղամասեր են, այլ՝ բազմաթիվ տեղամասեր են: Բայց եթե մենք ներկայացնենք բոլոր այն տեղամասերը, որտեղ «Ոչ»-ը հարթել է, միայն այդ տեղամասերը ներկայացնենք, դա դեռ չի նշանակում, որ «Ոչ»-ը հարթել է եւ «Այո»-ն ուրեմն կեղծված է: Ենթադրենք, եթե շուրջ մի հասկանալի միայն դասնիք են լուրջաբան, դեռ չի նշանակում, որ ողջ շուրջը՝ դասնիք շուրջ է:

Դեկտեմբերի 6-ին հարթել է «Այո»-ն, իսկալու հարթել է: Այսինքն մեր ֆառաբանները գնացել են եւ մեծամասնությունն «Այո» է փեարկել: Սա լավ է, թե՞ վատ, հետ կերեալ, հուսանք նաեւ, որ այդ ժամանակ կերեալ նաեւ, թե ի՞նչ էր անում մեր չափահաս ֆառաբանների 49,49 տոկոսը: Իմ կարծիքով, այս վերջին ավելի կարելու է, ֆանի որ վերջիններս ոչ մի բանի չեն հավաստում: Իսկ զուգե նրանք ուղղակի երկրում չեն... Հ. ԱՅՅԱԼ

Հ. ԱՅՅԱԼ

ԵՐՎԱՆԴ ԱԶՍՏՅԱԼ

Գաղթականությունը հայերիս ճակատագիրն է եղել: Բռնի, հարկադրված գաղթականության ողբերգական դրամաություն ենթ ունեցել: Ամենաազդեցիկը դրանց մեջ, անուշահոտ, 1915 թվի Ցեղասպանության օրերին սեղի ունեցածն էր, որն Օսմանյան կարողությունում բնակվող հայերի մեծամասնությանը սեղանահանելու դրամական հայրենիքից ել գրեց առաջինը: Այդ փորձառությունը սկսվելու նման կրկնակուսի հետադարձում է յուրաքանչյուր հայի ել փոխանցվել է սերունդ սերունդ այն աստիճան, որ ամեն անգամ փախարհի հետևում փախսականների ժամանակ, կամ բաց ծովում գաղթականներով բեռնավորված նավի խորակամանը ակամատես լինելով, մեծ ցնցվում են և սարսուռ է անցնում մեր զգայարանների միջով:

Մերձավոր Արևելքը, Եվրոպան ել նույնիսկ Գլոբալիս հայրենիքիս հեղեղած Սիրիայից փախչող գաղթականների մերկա հոսքը մարդակերտ ողբերգության արդյունքն է, որից կարելի էր խուսափել, անուշահոտ, բայց չհաջողվեց, ել այն այսօր անմիջական ուսուցողություն ել հրահանգում է լուսաբանում:

Փախսականների ընդունելու կամ մերժելու խնդիրը իր մարդասիրական գործունից վերածվել է ֆաղաֆական, սոցիալական, սնտեսական ել հոգեբանական խնդիրների: Նախկին վախն ու կասկածը դարձյալ զլուխ են բարձրացրել ել արտահայտվում են ֆաղաֆական գործողությունների ել հակադարձ ֆաղաֆ միջոցով:

Սիրիայի բնակչության հիսուն տոկոսը դաժան դաժան հետևանքով դարձել է փախսական, որն աղաքսան է փնտրում հարեան ել կրկնում: Առանձին դեպքերում, Եվրոպայում ել ՄԱԿ-ը մոբիլիզացրել են իրենց բոլոր կառույցները դիմադրվելու համար զլորբալ չափսերի հասած այս կենսական խնդիրը:

Հար ել նման Հայոց ցեղասպանության ել Հրեական ողջակիզման ժամանակներին, այն ուժերը, որոնք կարող էին միջամտել ել կանգնեցնել կոտորածը, ոչինչ չձեռնարկեցին: Եթե մեծ մայրենի դրամաությունը, կստանենք, որ Գերմանիայի դարագայում նույնիսկ համագործակցություն կար Օսմանյան կառավարության հետ: Ավելի ուշ, սակայն, այդ երկիրը մարդասիրական ծրագրեր մակեց վասակելու համար զոհերի ել վերադարձների մերողամտությունը: Այսօր էլ բարեգործ թվացող որոշ երկրներ հենց իրենք են ընթացիկ ողբերգության զլխավոր անդամակառ հրահողները: Դա բացահայտեց Փարիզում սեղի ունեցած սրահմանի դեղի ժամանակ, երբ Բասակյան համերգադահլիճի վրա նույնքերի 13-ին կասարված ահաբեկչական հարձակման հետևանքում զոհված Լոլա Ուզունյանի հայրը՝ Էրիկ Ուզունյանը մերժեց մասնակցել զոհվածների հիշատակին միջուկած արարողությանը, ել «Հաֆիզոսն փոսում» տղազրված իր հողվածում ֆրանսիական կառա-

վարությանը մեղադրեց այդ հարձակումների համար: Ի մասնավորի նա գրել էր. «Երկար տարիներ Ֆրանսիան կործանարար ֆաղաֆականություն էր վարում Մերձավոր Արևելքում: Նախագահ Սարկոզին խախտելով այլ երկրներում բոլոր սեսակի ցամաֆային միջամտությունները արգելող ՄԱԿ-ի Անվանագության խորհրդի բանաձևը, զոր ուղարկեց Լիբիա դաժանանկ անելու համար Զարդաֆին ել միացավ Սիրիայի Բաշար էլ Ասադի դեմ ձեւավորված կոալիցիային: Այդ երկու երկրները Ֆրանսիայի թեմամիները չէին: ...Վերջին ցրանի նախագահները գործել են անըմբռնելի թեթեամտությամբ, առաջնորդվել են անհեռատեսությամբ: Բայց

Գաղթականների խնդրի գլորբալ արձագանք

սրանցով չի ավարսվում ֆաղաֆական առաջարի դաժանաֆաֆությունը»:

Նույնիսկ մեղադրանքներ կարելի է հնչեցնել Մ. Նահանգների, Մեծ Բրիտանիայի ել հասկադես Թուրքիայի հասցեին: Բայց Թուրքիային դարգեւարում են հանցագործության մեջ իր դեղաֆասության համար: Իրականում Թուրքիան վարժեցրել ել զինել է Իսլամական Պետության (ԻՊ) ահաբեկիչներին ել Սիրիա ուղարկել իրականացնելու իրենց զլխատուններն ու մոլեգին գազազածությունները, որոնց հետևանքում հազարավոր սիրիացիներ զաղթեցին հարեան երկրներ:

Լիբանանը ընդունել է ավելի ֆան մեկ միլիոն սիրիացի փախսականների, որը մոտավորադես հավասար է իր բնակչության մեկ չորրորդին: Հորդանանը ընդունել է 600 հազար գաղթականների, իսկ Թուրքիան՝ 1.8 միլիոն մարդկանց, որոնք ստիպված չէին լինի օտար երկրներում աղաքսան որոնելու, եթե Թուրքիան չՆադեր կրեշ բույնը ել խժոժություններ չառաջացնե իրենց հայրենիքում:

Թուրքիան նդաստեց փախսականների եվրոպական մայրցամաք թաֆանցելուն ել այնտեղ խուճադ առաջացնելուն: Նրա խորամանկ ֆայլը, այդուհանդերձ, հաջողությամբ դասակեց: Բրյուսելում վերջերս հավաֆված Եվրոմիության երկրները խնդրեցին Անկարայից կանգնեցնել կամ դանդաղեցնել գաղթականների հոսքը, խոսանալով նրան վարձարել առաձաձեռնորեն: Նրան սրամարդեցին 3.2 միլիարդ դոլար՝ հոգալու համար գաղթականների խնդիրները իր երկրում: Իսկ ամենամեծ դարգեւ մասուցեց Գերմանիայի կանցլեր Անգելա Մերկելը, ով մեղմացրեց իր դիրքորոշումը ել Եվրոմիությունը խոսացավ վերսկսել Թուրքիայի անդամակցության վերաբերյալ բանակցությունները: Իհարկե, այս բոլոր մեծահոգի ժեսերի հետևում ավելի մեծ, զլորբալ նեանակության ֆաղաֆականություն է թաֆված: Թուրքիան Ռուսաստանի հետ իր հարաբերությունների վաժարացման հետևանքում մեկուսացման վսանգի առաջ էր կանգնած ել ֆաղաֆականու-

թյան այս փոփոխությունները նդասակ են հետադարձում ցույց սալ դաժանակիցների զորակցությունը նրան: Սիրիայում ահաբեկիչների դեմ դայաբող ռուսական ռմբակոծիչի վայր գցելը Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը համարել էր դաժանություն «Իսլամական դեղաֆանը», ֆանի որ նրանցից Թուրքիան էժան նավթ էր ձեռք բերում:

Երրորդանը հիմարացրել էր Արեւմուտքին խնդրելով վերջինից հանդուրժող լինել Սիրիայում ել Իրանում ֆրական թիրախներ հարվածելու իր արարների նկատմամբ: Եվ հիմա ռուսական կործանիչի միջադեղի առթիվ, ՆԱՏՕ-ի իր դաժանակիցները ցատում են դաժանել

նրան: Այնդես է սացվում՝ կարծես ոչ թե տունն է խաղացում իր տղան, այլ տղան՝ ցանը:

Արաֆին ֆաղաֆականության այս արկածների մեջ խրվելով Թուրքիայի նախագահ Ռեջեֆ Թայիբ Էրդողանը դայթյունակսանգ իրավիճակ է ստեղծում իր երկրում: Թուրքիայում ծվարած բոլոր ահաբեկչական բջիջները ի վերջ հասունանալու են ել իր դեմ են դուրս գալու, որովհետեւ նրանք չեն համարում, որ Էրդողանը բավականաչաֆ արմասական դիրքորոշում ունի իսլամի նկատմամբ ել կարող է գործի դնել ծայրահեղական արարներ: Երբ Օսման Բեն Լադենը խորհրդային ՄԻԳ ռմբակոծիչներին էր հարվածում Աֆղանստանում ամերիկյան կողմի մասակարարած «Սիմգր» հրթիռներով, ում մտքով կանցներ, որ նա Արեւմուտքի դեմ է դուրս գալու ել հարվածելու է Համաժխարհային Առեւտրի կենտրոնը:

Մարդասիրական ողբերգություն է սեղի ունեցում Եվրոպայում, մինչ Սիրիայից փախած գաղթականները փորձում են հասել փախարերը Հունգարիայի սահմանում ել «Չեմըլի» միջոցով եվրոպական մայրցամաքից անցնել Անգլիա: Շաս երկրներ որոշակի ֆլոսաներ են սահմանել ընդունելու նրանց: Ամենախորատերը կարծես Գերմանիան է: Հաջողը Ֆրանսիան է, հակառակ ֆաղաֆական տղառնալիների հավանականությանը, որ նախագահ դառնալու ձգտումներ ունեցող ծայրահեղ աջակողմյան Մարին լը Պենն է հնչեցնում, փորձելով վառ դադել ժողովրդի մեջ օտարաչադության վախը, որը սասկացել էր Փարիզում վերջին հարձակումներից հետո: Կանադան դաժանություն է 25 հազար փախսականների ընդունել, մինչ նախագահ Օրամայի խոսումը ընդունելու 10 հազար հոգու, առաջացրել է կոնգրեսական ցարժում՝ ընդդեմ նրան: Նախագահը երդվել է «վեժոյի» իրավունքից օգսվել:

Հարցումները ցույց են սկել, որ Ամերիկայի բնակչության 53-56 տոկոսը դեմ է մահմեդական փախսականներ ընդունելուն: «Ում են նման այս սիրիացի փախսականները» հարցին, մեկը դաժանաֆանել էր. «Սթիվ Ջոքսի կենսաբանական հորը»:

Հայսնի է, որ Ջոքսը սիրիացի փախսական է եղել: Պասկերացրեք, եթե Ալբերտ Էյնստեյնը լինե ռե մասամբ հրեաներից բաղկացած 937 ուղեւորներից մեկը գերմանական «Սենս Լուխ» ռոգեմակի վրա, որը չընդունվելով Մ. Նահանգների կողմից Մայամիի նավահանգստից ել դեղի Եվրոպա ուղեւորվեց: Ուղեւորների մեկ չորրորդից ավելին հետագայում մահացան Ողջակիզման հետևանքով:

Նախագահ Ֆրենկ Ռուզվելթը կասկածելով, որ հրեա փախսականների ցարբերում կարող են նացիսական լրեսներ մերթաֆանցել երկիր, սահմանափակել էր նրանց մուտքը Մ. Նահանգներ:

Երկրորդ համաժխարհային դաժանագմից հետո հրեա մերգաղթողները, որոնք ամենամեծ խումբն էին հավանաբար, փոխեցին Ամերիկայի դեմքը գիսական, մակադային ել փիլիսոփայական առումներով: Նրանք, որոշ իմաստով, Եվրոպայի լավագույն ավանդույթները փոխադրեցին Ամերիկա:

Ռուզվելթի հակա-մերգաղթային վախը նաեւ սարածվեց երկրի ճարդնացի փոքրամասնության վրա: Իր հրամանով Արեւսյան ավիում ադողը 120 հազար ճարդնացի արմասներ ունեցող մարդիկ ձերբակալվեցին ել Երկրորդ համաժխարհային ժամանակ առանց դաժանարության բանարկվեցին: Նրանց ուղարկեցին դաժան դայմանների սակ գործող ազասարկման ճամբարներ: Իհարկե, հետագայում Մ. Նահանգների կառավարությունը մերողություն խնդրեց դա համար ել նյութական փոխհասոցում դարգեւեց տուժածներին:

Այսօր էլ այդ վախը կա ել արդարացված է, որ փախսականների ցարբերում կասկածելի մարդիկ կներթաֆանցեն երկիր: Մոտավորադես 30 նահանգադեսեր, հիմնականում հանրադեսականներ, դեմ են արտահայտվել իրենց նահանգներում փախսականների ընդունմանը: Բայց մերգաղթի հարցերը դաժանային ֆաղաֆականությամբ են կառավարվում, ել ոչ թե նահանգային:

Նախագահ Օրաման իր ելույթում մեցեց. «Կան մարդիկ, որ ասում են, թե դես է ֆիլոսոֆաներին ընդունենք, բայց ոչ մահմեդականներին: Որոշ ֆաղաֆական առաջնորդներ էլ առաջարկում են կոնական թեստեր անցակցնել ընդունել-չընդունելու համար այս կամ այն փախսականին, այն դեղում, որ իրենցից ոմանք սերում են այն ընսանիներից, որոնք ժամանակին հանգրվանել են Մ. Նահանգներում՝ փախչելով ֆաղաֆական հետադարձներից: Նման արտահայտությունները ամոթալի են: Ամերիկյան արժեներին խորթ են: Նման ձեւով մեմք չենք կարող վարվել: Մեմք չենք կարող կարելցությունը համեմել կոնական թեստերով»:

Փախսականներն են հիմնարդել այս երկիրը՝ Ամերիկան,

ել երկիրը չի կարող դեմ գնալ իր գոյության իրավունքին, 10 հազար փախսականները 350 միլիոն բնակչության օվկիանոսի մեջ ընդամենը մի ֆանի կաթիլ են կազմում:

ՄԱԿ-ի զլխավոր ֆարտուղար Բան կի Մունը ֆնանդատելով սահմանային սկողության ուժեղացումները կոչ արեց Եվրոպային փախսականների հարցին մոտեսալ «կարելցանքով, համերաժխության ոգով ել դաժանաֆանությունը կիսելով»:

Հայաստան իր հերթին այդ կարելցանքը ցուցաբերել է հյուրընկալելով Սիրիայից 17 հազար փախսականների, դասվելով այդ բնագաֆառում 3-րդ երկիրը Եվրոպայում: «Հայաստանի եվրոպացի բարելցանք» կազմակերպության սնորեն Էդուարդ Լորենց Օջոան իր մի հողվածում գրել է, որ «Հայաստանը ցույց է սալխ Եվրոպային, թե ինչդես կարելի է հյուրընկալել փախսականներին: Սիրիայից գաղթածների մեծ մասը, ճիշտ է, հայեր են, բայց կան նաեւ ասորիներ ել եզդիներ, որոնք Հայաստանը իրենց տունն են համարում»: Օջոան իր հողվածն ավարտում է հետեյալ նախադասությամբ. «Հայաստանի մոտեցումը մերկա ճգնաժամին այս գովասանքի արժանի ավանդույթի անմիջական ցարունակությունն է ել աղաքուցում է, որ Հայաստանը ամբողջովին ել ամժխելիորեն մաս է կազմում եվրոհամայնքի արժեների համակարգին»:

Չնայած Հայաստանը բարձր է դադում եվրոպական արժեները, Եվրոմիությունը չի ծրագրում դաժանել Հայաստան աղաքսանած փախսականներին: (*) Փոխարենը 3.2 միլիարդ դոլար օժանդակություն է հասկացնում Թուրքիային, այնտեղ աղաքսանած փախսականներին օգնելու համար:

Մյուս կողմից, դես է մեել նաեւ այն երկրների անունները, որոնք ահաբեկիչներին զինելով խժոժություններ առաջարկեցին Սիրիայում. Սաուդյան Արաբիա, Չուվեթը, Զաբար ել Բահրեյն, որոնք ոչ մի փախսական չեն ընդունել, չնայած իրենց արյունոտ արարների հետևանքով են այդ մարդիկ դարձել փախսականներ: «Հյումն Ռայթս Ուոչ» կազմակերպության Մերձավոր Արեւելքի ել Գլոբալիսային Աֆրիկայի հարցերով զբաղվող բաժնի փոխսնորեն Նադին Հուրիկ այդ հարուս երկրների նման վերաբերմունքը անվանել է «ամոթալի»:

Այդ փախսականները իրենց կամով չէ, որ բախում են Եվրոպայի ել Ամերիկայի դեմքերը: Նրանք ադողում էին բավականին լավ կայում ել կարելի է ասել բարգավաճ մի երկրում, մինչեւ որ Արեւմուտքը որոշեց, որ վարչակարգի փոփոխություն է անհրաժեշտ կասարել այնտեղ:

Պաստությանս բարոյական խրատը հետեյալն է. Մի՛ ռմբակոծիր ել ֆայլայիր կայացած, անուր երկրները ել աղա ձեւացրու, որ բարեգործություն ես անում տուժածներին:

Պետրոս, ՄԱՆ
Թարգմ. Ն.Ս.

*) Հայաստանը առաջին օրից մերժել է փախսականի կարգավիճակ սալ Սիրիայից եկածներին, որոնք մեծ մասը ազգությամբ հայ է. հայր չի կարող իր երկրում փախսական համարվել: Նմբ.:

ԴԵՅՎԻԴ ԱՏՈՎՄԱՆ

Այս խորագրի ներքո Դեյվիդ Ատովմանը գրում է, որ ուղիղ 26 տարի առաջ, երբ 1989 թվականի նոյեմբերի 9-ին ֆանդվեյց մեր մոլորակի վրա Դամոկլյան միջուկային սուրի սնանկարի վաճառքի հանդիսացող Բեռլինի դաշտը, հույս կար, որ երկար ստացված խաղաղությունն ի վերջո կհասնի:

ուղեղների բեռնարանների եւ այլ կառույցների ներկայացուցչների սրիլոն դրվար արժողությամբ մի ամբողջ բանակ մեկ օրից մյուսը մնալու եւ անգործ, առանց թեմանու եւ հետաքար մատնե առանց գոյություն ունենալու դասառաքանության կամ փաստարկի:

Տակահարված: Պատերազմի վաճառքային կուսակցության անստությունն իր դրոշմներն է սալիս

րով: Քուվեյթի դեմ ունեցած Իրաֆի վեճը դրսևսվում էր Ռուսալայի նախահորերի շուրջը: Իրաֆը դնում էր, որ Քուվեյթի էմիրը իր սարածիի նախահորերն է շահագործում: Իրականում խնդիրը ծագել էր 1960-ին, երբ արաբ դեկադարների լիզան որոշել էր, որ Իրաֆ-Քուվեյթը սահմանը դրեց է լինի Ռուսալայ նախահորերի ամենահարավային մասից երկու մղոն դեպի հյուսիս: Այդ որոշումն էլ, իր հերթին հիմնված էր դրանից 44 տարիներ առաջ անգլիացի եւ ֆրանսիացի դիվանագետների միջոցի Օսմանյան կայսրության անկումից իրենց մնացած գողոնի բաժանման վրա:

Պարզվեց, սակայն, որ խաղաղությանն ստանալու չարական մի ուժ, այդուհանդերձ, դեռ գոյություն ունի: Դա նախագահ Էյզենհաուերի բնորոշմամբ «ռազմա-արդյունաբերության համալիր» գոյությունն էր, որին ընկերացող «կոնգրեսական» բառը, ի նշան հավասարմության օրենսդիր մարմինը, ջնջված էր նրա հրաժեշտի ելույթը գրողների կողմից:

դարդասները բացվեցին Լիբիայի, Սիրիայի, Իրաֆի, Եմենի, Սոմալիի, Աֆղանստանի եւ այլ «անհնազանդ» վարչակարգերի անհնաս ոչնչացումից հետո միայն, որդեք հետեւանք, չնայած դրանցից եւ ոչ մեկը, ոչ ճնեսական, ոչ էլ ռազմական մտումներով, որեւէ սղառնալիք չէր ներկայացնում Ամերիկայի անվսանգությանն ու աղախոլությանը: Այն որ Մերձավոր Արեւելքն ու արաբական, մահմեդական աշխարհն ի մասնավորի, ներկայիս վերածվել է իսղառնալիքային մի սարածաբաղանի եւ դարձել կրոնական, աղանդավորական ծայրահեղական խմբավորումների «թխսամեքենա» (ինկուբատոր), «իմդերիալ վաճառքային» գործողությունների հետեւանք է միայն: Այսինքն այն, ինչ ձեւափոխվել է այժմ ամերիկյան ներխուժման թողած ավերակների հետեւանքով, բոլորովին էլ Արեւմուտքի ֆաղաֆացիների դեմ ուղղված կազմակերմված զինվորական սղառնալիք կամ դեռական հոլանավորություն վայելող հարձակումների շարք է, այլ հիմարաբար բացված վաճառքային դժոխքի բերանից դուրս ծայթաբ կործանարար բեկորների հետադարձ արձագանքը: Ամերիկայի ֆայլը հիմնված էր երկու սխալ եմբարդությունների վրա: Դրանցից մեկն այն էր, որ Ամերիկայի անվսանգությունն ու ճնեսական առաջխաղացումը կախված է Պարսից ծոցում մեքական նավասորն դադեղուց, որդեքի վերահսկի շղակա նավախոր

հարավային եզրի նավախորերը՝ Բաղդադի սիրակալը, թե՛ Քուվեյթի էմիրը, խնդիր չէր հարուցում: Բայց Դեմի Զիսինգերը եւ ճեխացի դեքաբարուդարը Բուռ ավագին կարողացան համոզել, որ «նավախորերի աղախոլությունը» վսանգված է, եւ 500 հազար ամերիկացի զինվորներ դեք էր սեղակայել Արաբիայի հողերի վրա: Սա աղեքալի սխալ էր եւ ոչ միայն այն դասառաքող, որ խաչակրաց կոչակորների ներկայությունը Արաբիայի սուրբ հողի վրա վրդովմունք էր դասառաքում ԿԳՎ-ի հրահանգավորումներն անցած աֆղան մուքադեղներին, որոնք անգործ էին մնացել հուրհուրային Միության անկումից հետո: Անգործ էր մնացել նաեւ «խաչակիրների» մի այլ խումբ՝ նեոկոնը, կամ ազգային անվսանգության ծայրահեղական թեղը, որի շարունակողները հանդիսացան Դիկ Չեյնին եւ Պոլ Վուլֆովիցը:

Այստեղ էլ առաջ եկավ երկրորդ սխալը՝ Մերձավոր Արեւելքում «վարչակարգերի փոփոխման» ծրագիրը, անեուք «քեսակավորման հիմունքներով»: Ծոցի դաքեքազմը ցույց էր սվել, որ դրան կարելի է հասնել կոալիցիոն դիվանագիքության, թաֆուն գործողությունների եւ բացաղաքային ներխուժման միջոցներով: Վարչակարգերի փոփոխության նեոկոնյան այս «դոկտրինայի» արդյունքում ծնվեց Ֆրանկեմեքենը, որը վերածվեց Իսլամական խալիֆայության: Իրականում այս աշխարհում միակ իսկական աղաքելիքներն, ովքեր Արեւմուտքում սղառնում են ֆաղաֆացիների կյանքին, իմդերիալիքական վաճառքային Մերձավոր Արեւելքում 1990-ականների մեքենայությունները մոգոնողների սրիկա ժառանգներն են:

Կեքսոնական Դեքախուզական վարչության զինած եւ վարժեքրած մուքադիղները հետաքայում Ալ Ղալիդան կազմավորեցին ոչ թե որովհետեւ Բեն Լադեքը հանկարծ զիսակցեց, որ վաճառքային իր բարեքարները մեծաղույն սաքանաներն են, այլ որովհետեւ նեքոնչվեց Սաուդյան Արաբիայի վաղաքիսական ծայրահեղական ֆարոզությունից, որն իր գաղաքնակեքին հասավ վաճառքային Պարսից ծոց ներխուժելու եւ կրոնական խժժություններին մասնակից դառնալու հետեւանքով: Այդ, Բեն Լադեքը կգլխաքեք Սաղդամին, եքե վաճառքային իրենից առաջ չընկներ այդ գործում, բայց խնդիրն էլ հեքն դա է: 2003-ի մարքին կաքարված վարչակարգի փոփոխման փորձը Ամերիկայի դաքսության ամենաղիմար ֆայլեքից մեքն էր: ➔ 10

ՈՌՐՈՒՆԵ ԱՎԱՆԵՍՅԱԼ

Թաիլանդ՝ դրախտային մոլորություն

Անվերջանալի ավազային լողափեր, կիզիչ արև, նեղուցի երկնագույն ջրեր, որոնք հեռանում են հորիզոնից այն կողմ: Կարծես հայսնի գովազդային հոլովակի կարգեր լինեն եւ այդքան նման տեղական բնադասկերների կարգախոսին՝ «Սա դրախտային հաճույք է»: Սակայն, ցավոք, դա Թաիլանդի միայն տոնական կողմն է, որը վաղուց արդեն դարձել է լինել «Ժողհների երկիր» եւ այն նույն «դրախտային հաճույքների» խորհրդանիշ: Ասիայի այս անկյունը ճանաչված է որդես զբոսաբեկների համար առավել վստահավոր ուղղություններից մեկը:

Բանգկոկում դայթյուններ: Այս արվա օգոսոս: Ջսան զոհ: Դրանց թվում՝ չորս արսասահմանցի: Ես Թաիլանդի մայրաքաղաքում էի հենց այդ դահին: Պայթյունի տեղից շատ հեռու: Բայց վախը, որը ճախում էր օդում, զգացել եմ անբողջադեմ: Իսկ Թաիլանդի համար դա ավելի շատ սովորական է, քան արտակարգ դրություններ: Պայթյուններ, բազմաթիվ վթարներ, սղանություններ, այդ թվում եւ արսասահմանցիների, գողություններ, այլ դրախտայիններ, եւ այս ամենը՝ սովորաբար գնում է խոստացված «դրախտային» հաճույքի հետ նույն փաթեթում:

կառավարության անդամներին, լուծարեցին Սենատը եւ դադարեցրեցին սահմանադրության գործողությունը: Ի միջի այլոց, երկրի գլխավոր օրենքը Թաիլանդում այդ նույն ութսուն տարում փոխել եմ տասնութ անգամ: Ամեն անգամ նրանց սօրիմուտության տակ, ովքեր եկել են իշխանության:

լափակումով եւ դաժան գրախնության մարմինների հաստատումով: Նոր իշխանությունից դժգոհ դաժանություններին, գիտնականներին եւ լրագրողներին կալանավորեցին: Երկրում ռազմական դրությունը չեղյալ հայտարարեցին միայն հեղաշրջումից մեկ տարի անց:

Իրերի նման վիճակն, իրականում, չի զարմացնում: Այն ֆասոսին, որը սիրում է Թաիլանդում արդեն երկար տարիներ, շատ դասճանաչող կան: Տնտեսությունը, որը դանդաղ, բայց հաստատուն անկում է ապրում անկարգ կառավարման եւ երկրի կյանքի բոլոր ոլորտներում կոռուպցիայի ճնշման տակ, բարգավաճող կազմակերպված հանցագործություն եւ այս ամենի վրա՝ հավերժական ֆաղափական անկայունություն:

Վերջինը Թաիլանդում իշխանությունն իր ձեռքն է վերցրել գեներալ Պրայուտ Չան-Օչան: Երեք ամիս անց թագավորը նրան հաստատեց վարչապետի դաժանում, որը նա զբաղեցնում է առ այսօր: Նեժն, որ 1946թ.-ից անփոփոխ Թաիլանդի միապետն իր կառավարման տարիներին սովորաբար առանց երկար տեսանումների դաժանում է նոր կառավարությունը, անկախ այն բանից, թե ում ձեռքերում եւ ինչպիսի հանգամանքների բերումով է այն հայտնվել՝ ընտրությունների արդյունքում ձեւավորված նախարարների խորհրդի, թե՛ զինվորականների: Այս վերջինները Թաիլանդում հանդիսանում են իշխանության ամենաանհեղինակավոր հաստատություններից մեկը եւ օժտված են արտակարգ լիազորություններով՝ կառավարելու երկիրը անկայունության դեմքում: Ինչից որ նրանք բազմիցս օգտվել են: 2014թ. հեղաշրջման իրականացումից անմիջապես հետո ուսադիրներով նոր կառավարողները Թաիլանդում սահմանափակեցին խոսքի ազատությունը, ինչն արտահայտեց ինտերնետ-ռեսուրսների արգել

Ներքին անկայունության հետ մեկտեղ Թաիլանդը չի կարող գովաբանել արտաքին քաղաքական իր կայունությունը: Կամքը այն հետ սահմանային չկարգավորված վեճը արդեն մի ֆանի անգամ երկիրը կանգնեցրել է լայնամասշտաբ ռազմական հակամարտության սահմանագծին: Առ այժմ ամեն ինչ սահմանափակվել է լոկ սահմանային բախումներով, որոնք չեն անցել առանց զոհերի: Ընդ որում Կամքը այն իշխանությունները հերթական հարեանի սահմանների մոտ տեղի ունեցած ռազմական հակամարտությունից հետո 2011թ.-ին դաժանական Բանգկոկի մուսուլմանները եւ միջազգային օրենքներով արգելվող մեթոդների օգտագործման նյարդապաթվածային գազի եւ կասետային ռումբերի կիրառման մեջ: Սակայն Թաիլանդի իշխանություններն այդ մեղադրանքները վաճառականապես հերքել են:

Թաիլանդը, փաստորեն, հանդիսանում է Գարավարելեյան Ասիայում այդ նույն անկայունության չմարող օջախներից մեկը: Ոչ մի սուպրեկսիլ դաստորություն: Միայն փաստեր: Վերջին ութսուն տարում երկրում տեղի է ունեցել ռասմիքը դեմոկրատիայի հեղաշրջում՝ դրանցից տասներկուսուրը հաջողվել են: Մեծամասնությունը ծագել է Թաիլանդի ֆաղափական ներքին ուժերի դայթյունում, որը շարունակվում է արդեն ավելի քան մի ֆանի տասնամյակ:

Այս բոլոր դեմքերը հասկանալիորեն չեն ավելացրել եւ չեն ավելացնում Թաիլանդի հուսալիության հարցում վստահությունը ոչ նրա հարեանների մոտ, ոչ արեւմտյան գործընկերների: Վերջին-

Վերջին հեղաշրջումը տեղի ունեցավ բառացիորեն անցյալ տարի: 2014թ. մայիսի 22-ին. Թաիլանդի զինվորականները մի ֆանի ամիս տեւած զանգվածային հակակառավարական բողոքի ցույցերից հետո գրավեցին իշխանությունը եւ կալանավորեցին ֆաղափական

Տակահարված: Պատերազմի վաճառական...

Կրստեր Բուժի նեոկոն խորհրդանշանները հավանաբար գաղափար չունենին կրոնական խմբավորումների թեմանական տրամադրվածություններից եւ դասական գաղափարներից, որոնց Գոսեյնը, կռուպտացիայի նախնի սակ դաժիլ ճոճելով իր բասիսական (Baathist) ազգայնամոլությունը: Բայց վախն ու սարսափը ջիւրը բաց թողեցին եւ հակա-բասիսական շարժումը դուրս թափեց իր անբողջ բանաստեղծությունը: Գազիլ էր կրստեր Բուժը «Արախան Լինկոլն» նավի վրա հայտարարել, որ «առաքելությունը կատարված է», երբ ԿԳԿ-ի հավաքագրած Աբու Մուսաբ էլ-Չարֆաուին (հայսնի դասանդ վերցնող է թույն դաստատող) հրադարակ իջավ որդես նոր դեկավար, ով կարողացավ իր հետեւից տանել գրկվածների, նվաստացածվածների, դաժանության ենթարկվածների մի ամբողջ բանակ: Մինչ Վաճառականը հոխորտում էր Չարկաուի անկման վերաբերյալ, Բասս կուսակցության հարյուր հազարավոր հետեւորդներ միավորվում էին իրախան Ալ-Ղաիդայի շուրջը, իսկ նրանց աղաքա առաջնորդները գնվում էին «Քեմո Բուկկա» կոչված զազանային արգելա-

վայրում, որտեղ ավելի քան 26 հազար բանասրկյալ կար: «Նրանք առում էին մեզ, եւ հնարավորության դեմքում մեզ տեղն ու տեղը կտանեին», հիշում է Մ. Նահանգների նախկին բանակային Միշել Գրեյը: Նա գուցե չգիտեր, բայց դեմ է իմանար, որ նայում էր ոչ թե Մ. Նահանգների նախկին, անցյալի թեմանիների, այլ նաեւ աղաքայի հնարավոր ռիսկայնների աչքերին: Ըստ հետախուզական մասնագիտացված մարմինների սլյալների եւ դաժանության դեմքարտմանի արձանագրությունների, ISIS-ի ներկա դեկավարների մեծ մասը՝ ներառյալ Աբու Բաբ էլ-Բաղդադին, «Քեմո Բուկկայում բանասրկվածների թվում են եղել: Մ. Նահանգները ոչ միայն սնել էր, հանդերձանով աղաքովել եւ աղաքսանել այս ջիհադիստներին, այլեւ մեծ դերակատարություն ունեցել դրանց դարձնելու ժամանակակից դաստիարակման ամենահրեւալոր աղաքելական խմբավորումը: Բուկկայում ամենավստահավոր բանասրկյալները գնվում էին 6-րդ խուցում, որտեղ բավականա-

չափ դաժակներ չկային, եւ եղածներն էլ արաքերեն չգիտեին, այնպես որ կալանավորվածները ազատրեն կարող էին ֆնարկել իրենց մաղաքեր ծագրերը: Նրանց թվում էր նաեւ Գաջի Բաբրը, Սաղդամ Գոսեյնի օդուժի նախկին գնդապետը, որն անգործ էր մնացել կոալիցիոն ժամանակավոր իշխանության ներխուժման հետեւանում: Գերմանական «Der Spiegel» դարբերականի համաձայն Բաբրն էր ISIS-ի կազմակերպչական հարցերի բուն դասախանասուն: Իմն էր մեակել մարտավարությունը առաջին հաջողությունների: Նա Բուկկայում էր մնացել 2006-08 թվերին եւ մահացել 2014-ին: Գարցն այն է, որ վարչակարգի փոփոխությունները չեն կարող իրականանալ մահացու գեներալ բռնությամբ: Այդ բանասրկվածները վրեժ էին ուզում լուծել: Քուրդերը անկախ Քուրդիստան էին երազում հիմնել: Այն: Այնպես որ 25 միլիարդ դոլարի ներդրումով հանդերձավորված եւ մարզված Իրաքի «ազատագրման» բանակը կազմված էր իրենք աղանդավորական խմբավորումներից եւ չէր կա-

ներս, ֆնադատելով Թագավորությունում տեղի ունեցողը, նույնիսկ ստիպված էին դադարեցնել Թաիլանդի հետ կարեւոր ֆաղափական եւ տնտեսական համաձայնագրերի գործողությունը:

Այդ դասճանաչող էլ զարմանալի չէ, որ Թաիլանդը վասակել է ամենից անվստահելի գործընկերոջ եւ աճաքահում ոչ անվսանգ գլխավոր երկրներից մեկի համբավը: Չարմանալի է, որ իմանալով այդ բոլոր սղառնալիների եւ մարտահրավերների մասին, զբոսաբեկները շարունակում են այցելել այս երկիր: Էլ ավելի զարմանալի է, օրինակ ինձ համար, որ իր բոլորովին էլ ոչ փայլուն ռեմոնելի դարազայում Թաիլանդը հավակնում է զբաղեցնել բազկաթոռ այնտեղ, որտեղ վաճակում են երկրագնդի ճակատագիրը: Երկիրը հավակնում է զբաղեցնել ՄԱԿ-ի Անվսանգության խորհրդի ոչ մեակական անդամի տեղը 2017-2018թթ.: Թաիլանդը, որը հաստատ չի կարող օրինակ լինել մյուս դեմքությունների համար, դաստատվում է մասնակցել նրանց ճակատագրերի վաճառը: Իշխանությունները, որոնք չեն կարող կարգուկանոն հաստատել սեփական երկրի սահմաններում, դեմ է փորձեն դա անել երկրագնդի մասշտաբներով:

Այնպես է, որ նման կենսագրականով երկրների ներկայությունն այնտեղ, որտեղ իրավաբան վաճակում են աճաքահի ճակատագրերը, երկրագնդի Գլխավոր կազմակերպության ամենատեսուն, չեն կարող նդատել նրա հեղինակության բարձրացմանը: Գեներալություն, որը ՄԱԿ-ին հիմն այնպես չի բավարարում, որդեգրի կարգավորի ձգձգվող կամ նոր բռնկվող հակամարտությունները: Գեներալություն, որը կարող էին աղաքովել երկրներ, որոնք սեփական փորձով ցույց են տալիս այն ամենը, ինչին մյուսները միայն ձգտում են: Երկրներ, որոնք ցուցադրում են ֆաղափական եւ տնտեսական կայունություն, հակառակ արտաքին կոնյունկտուրայի ամեն մի փոփոխությունների, մնում են հավասարիւմ ժողովրդավարական իդեալներին եւ տնտեսական դարազայուններին՝ գործընկերների եւ աճաքահի առջեւ: ՄԱԿ-ում բանակցությունների գլոբալ սեղանի շուրջ հենց այսպիսի մասնակիցներն են ի վիճակի վերադարձնել նրան աճաքահում վստահությունն ու հարգանքը: Եվ Թաիլանդը այդպիսի երկրների ցանկ, ցավոք, հաստատ չի մնում:

Թյուրեւուզեմ

«Գործ գայլերը» ի հայտ եկան 1960-ականների վերջերին, երբ «Ազգայնական Երիտասարդական կուսակցության» առաջնորդ, Ֆյուրերի մեծ երկրպագու եւ բացահայտ ֆաշիստ, գնդապետ Ալֆարսլան Թյուրեւուզը հիմնեց երիտասարդական թեւ՝ «Հիսթորիկները» թուրքական նմանակը: Կազմակերպությունը անվանակոչվեց «Գործ գայլեր» (թուրքերեն «Բոզգուրսլար»):

Վերջինիս գաղափարախոսության հիմնումն էր թուրքական մեծ կայսրության երազանքը, որը ղեկավարվում էր «թուրքական» ժողովուրդներին նրանց արյան, այլ ոչ թե մահմեդական հավաստի հիման վրա: Այդ գաղափարը «գայլերին» դարձնում էր թյուրքալեզու փոքրամասնություններ ունեցող Իրանի, ԽՍՀՄ-ի եւ ԶԺՀ-ի հակառակորդը: «Գայլերը» հայտարարեցին, որ իրենք մարտնչում են հանուն Աթաթուրքի գաղափարների, եւ որ իրենք «իդեալիստներ» են:

«Գայլերին» հավաքագրում էին հիմնականում գործազուրկ եւ ուսանող երիտասարդների միջավայրում: Նրանց մարտնչում էին անբողջ Թուրքիայում ստեղծված բազմաթիվ ճամբարներում:

Կազմակերպությունն ուներ խոսքի գոյություն կարգադրության միջանց կետով սասնյակ հազարավոր անդամներ: «Գործ գայլերը» անմիջականորեն ենթարկվում էին Թյուրեւուզին:

Կիսալուսնի դարձնում էր «Գայլերը» շուրջը հեռավորեցին ԿՀԿ-ին: ՆԱՏՕ-ի հարավային առաջադրույթներով Թուրքիան դառնում էր ծագման դեմքում կիսանկար ինչպես ԽՍՀՄ-ի հարվածի սակ: ՆԱՏՕ-ի երկրների հասուկ ծառայությունները մշակեցին «Գլադիո» գործողությունը՝ ընդհատակային կազմակերպությունների դաժնամարտի համակարգ, որում խորհրդային զորքերի ներխուժման դեմքում թիկունքում կծավալվեին դարձված հասարակական դաժնամարտ: Շեշը դրվում էր ծայրահեղ աջ եւ հակակոմունիստական կազմակերպությունների վրա: «Գլադիո» ցանցի մասը դարձան «Գործ գայլերը», որոնց անդամները հասուկ ծառայությունները հովանավորում էին իրենց թուրք գործընկերների միջոցով:

«Գայլերից» շատերը Արեւմուտքում աշխատում էին ոչ միայն, քան ԽՍՀՄ-ին: Ծայրահեղ աջերի կարգադրություն էր «Թուրք ժողովուրդն ամեն ինչից բարձր է»: Նրանք իրենց առաջնությունը համարում էին դաժնամարտի իրականացումը՝ իրականացնելով «Գայլերին» օգնագործում էին հասարակության մեջ անկայունության մթնոլորտ ստեղծելու համար. ենթադրվում էր, որ այդ դաժնամարտում ֆալսեթները կդաժնամարտում կարգավանդի միակ դաժնամարտը՝ գործող իշխանությանը (նույն մարտավարությունը այս օրերի հաղթանակ բերեց Երդողանի կուսակցությանը):

«Գայլերը» ստանում էին ծախսեր եւ ազատական ակտիվիստների, մտավորականների, արհմիութենական առաջնորդների, էթնիկ ֆրոնտի, լրագրողների եւ դաժնամարտի: Նրանք 2014 թ. մեկ Երբեք ընթացում Մարտում ստանեցին մոտ հարյուր ալավիների, 1977 թ. Թափափում հրադարակում գնդակոծեցին մայիսիցի մասնակիցներին, ստանելով 42 մարդու:

Սակայն ֆաուսի ստեղծման հարցում իշխանությունները չափն անցան: 1980 թ. գինովորական հեղաշրջում կատարած գեներալները սկսեցին դաժնամարտը աջ եւ ձախ ծայրահեղականների դեմ: Այն ժամանակ 200 հազար անդամ ունեցող «Գործ գայլերի» ղեկավարների դասավարտության ժամանակ

կազմակերպությունը մեղադրվեց 694 սպանության, ԿՀԿ-ի հետ կապեր ունենալու մեջ: Կազմակերպությունն արգելվեց, դրա առաջնորդների մեծ մասը բանտարկվեց:

Փամփուս դառնալու համար

«Գայլերն» անցան ընդհատակ եւ հակաբեկչություն ծավալեցին, իրենց դաժնամարտը, Թուրքիայի թեմաների դեմ: Նրանց առավել հայտնի ձեռնարկումը մահափորձն էր Հովհաննես-Պողոս Բ դառնալու դեմ: Բանտից փախած «գործ գայլ» Մեհմեդ Ալի Աղջան 1981 թ. մայիսի 13-ին դիմար կրակեց դառնալու վրա: Հովհաննես-Պողոս Բ-ն ծանր վիրավորվեց որովայնից, բայց ողջ մնաց: Աղջան դասադասվեց ցմահ բանտարկության, բայց հետո արժամարկվեց Թուրքիա:

Բայց դա լուրջ սանցալետան վերամասն էր: Ուրիշ երկրներում՝ հիմնականում Եվրոպայում, թուրք ծայրահեղ աջ ահաբեկիչները իսկական դաժնամարտ ծավալեցին թուրք դիվանագետներին

հուրդ անկախականների, ձախ ակտիվիստների, ուսիկանությանն օգնելով PKK-ի դեմ ուղղված գործողությունների ժամանակ: Ենթադրվում է, որ ծայրահեղ աջերի «մահական էսկադրոնները» ստանել են հազարից ավելի խաղաղ բնակիչներին:

1996 թ. Արդուլլահ Ջաթիլը գոհվեց կազմակերպված ճանադարհային դաժնամարտից: Ավելի ուշ գնդապետ Թյուրեւուզը հայտնեց, որ Ջաթիլը երկրի հասուկ ծառայությունների գործակալ էր:

Ծայր արեւելյան Թուրքստան

«Գայլերի» եռամսյակ գործունեության սարածիններից է նաեւ Չինաստանի Սինցյան-Ույգուրական ինքնավար շրջանը: «Լեւոնա.ու» կայքէջը հաղորդում է, որ այնտեղ նրանք աջակցում են Արեւելյան Թուրքստանի դեմքում ստեղծման համար դաժնամարտը անջատակներին: Դաժնամարտները դա համարում են մեծ Թուրանի արեւելյան դաժնամարտ: Սինցյանում «Գործ գայլերը» ջանում

արձանների դեմ ուղղված վանդալիզմով, չին զբոսաբեկիչների ծեծով, թուրքական համայնքի ձախսման գործիչների եւ արհմիութենական ակտիվիստների հետ սուրուղմբոցներով:

Սակայն Եվրոպական ՋԼՄ-ները նախագուցանում են, որ չարժեք բերագնահատել վստահը: Neues Deutschland-ի եւ Der Spiegel-ի սլավներով, Գերմանիայում «Գործ գայլերի» թիվն անցնում է 10 հազարից. նրանք երկրի խոսքուգույն աջակողմյան կազմակերպությունն են: Որոշեց կանոն, «գայլերը» նոր անդամներ են հավաքագրում թուրքական համայնքի ազգային ինքնության ձգտող երիտասարդներից: Ձախսման ֆալսեթական գործիչները անբավարար են համարում ուսիկանության գործողությունները, բայց վախենում են ռասիզմի մեջ ամբաստանվելուց:

Սիրիայի ռազմաճակատներում

Եթե Եվրոպայում «գայլերը» դաժնամարտ են հանում թուրքական համայնքի

**Թուրանի գործ գայլերը
Թուրք ծայրահեղ աջերի ծագումը եւ «սիրամուտները»**

Ռուսական «Սու-24»-ի խոցման օդը համացանցում հայտնվեց անդաժնամարտ օդաչուի գնդակահարած սիրիական թուրքներին (թուրքումանների) հարցազրույցի տեսագրությունը: Նրանց առաջնորդը «Ազգայնական Երիտասարդական կուսակցության» գործիչներից մեկի որդի Ալֆարսլան Զեյնի է, որը Երիտասարդական երիտասարդական թեւի «Գործ գայլեր» կազմակերպության ակտիվ անդամներից է: Որտեղից հայտնվեցին եւ ի՞նչ նպատակներ ունեն այդ «գայլերը»:

ստանող հայկական ASALA-ի մարտիկների դեմ: Այդ դաժնամարտի «հերոսներից» մեկն էր Արդուլլահ Ջաթիլը. ժամանակին հենց նա էր կազմակերպել Աղջայի փախուստը բանտից եւ նրան աղաչողով կեղծ փաստաթղթերով:

Իտառնակ 90-ականները

1990-ականների սկզբին իրադրությունը փոխվեց: Ջերբակաված «գայլերի» մեծ մասը համամարտում ազատ արձակվեց: Թուրքիայի նոր ղեկավար Թուրքուլ Օզալը ձգտում էր երկիրը դարձնել սարածաբանի առաջատար, ԽՍՀՄ փլուզումից հետո ուժեղացնել թուրքերի ազդեցությունը Հարավային Կովկասում: Անկարան դաժնամարտը թուրքալուսեց «Գործ գայլերի» եւ դրանց առաջնորդ գնդապետ Թյուրեւուզի գործունեությունը:

1992 թ. Արդուլլահ Թյուրեւուզին դիմավորեցին իբրեւ հերոսի: Բախվում նա կառուցեց դաժնամարտի Արդուլլահ Ֆալսեթների հետ եւ օգնություն խոստացավ: Դարաբաղյան դաժնամարտի ժամանակ նա ադրբեջանցիներին օգնելու համար ուղարկեց մի ֆանի հարյուր «գայլերի»: Ավելի ուշ այդ գործիչները չեչեն անջատականների հետ Չեչենիայում մասնակցեցին մարտական գործողություններին եւ կազմակերպեցին գեներալ առաջնորդներ:

«Գայլերը» Երբեք անկարող էին դաժնամարտը նաեւ ներքին ճակատում, ստանելով

են Երբեք ուսուցիչների, դասախոսների, ուսանողների եւ լրագրողների համակարգը, դաժնամարտը «հանուն մարդկանց մտքերի ու սրտերի»:

2015 թ. հուլիսին «գայլերը» Թուրքիայում բողոքի խոսքու ցույցեր անցկացրին, ֆանի որ ԶԺՀ իշխանություններն արգելել էին Սինցյանում բազմամարտ միջոցառումներ կազմակերպել Ռամադանի ժամանակ: «Գայլերն» այրեցին չինական դրոշմեր, ավերեցին մի ֆանի չինական ռեսուրսներ, դարձրեցին «Մեմֆիսիան» արյան ծարավի ենթադրություններ եւ սխալմամբ ծեծեցին մի ֆանի կորեացի զբոսաբեկիչներին՝ նրանց դնելով չինացու տեղ:

Թուրք ազգայնականների նոր առաջնորդ Դեյվեթ Բահիշեյին հայտարարեց, որ ինքը չի մեղադրում ցուցարարներին, «Մեր երիտասարդները շատ հիվանդագին են վերաբերվում Չինաստանի իշխանությունների անարդարություններին: Բացի դրանից, այդ բոլոր մեղաշյա մարդիկ իրար մեծ են. նրանց ինչպե՞ս արքերենք», ասաց նա:

Եվրոպական հանգրվան

«Գայլերի» արտասահմանյան գլխավոր հեմակետը Եվրոպան է, հիմնականում՝ Գերմանիան, Հոլանդիան եւ Բելգիան: Որոշեց կանոն, այնտեղ նրանք գործում են թուրքական բազմաթիվ մշակույթային կազմակերպությունների հովանու ներքին: Եվրոպայում «գայլերը» հակաբեկչություններ հազվադեպ են կազմակերպում, ֆրոնտին այնքան էլ հաճախ չեն ստանում: Նրանց տեսանկյունից գործողությունը սահմանափակվում է բողոքի երթերով եւ Հայոց ցեղասպանության հու-

իրավունքների, աղա իրենց երկրում ջանում են թույլ չհատ սիրիական համայնքի ձեւակերպել: 2014 թ. հուլիսին նրանք Մարտում ցույց կազմակերպեցին՝ բողոքելով սիրիացի փախստականների ներհոսի դեմ, փակեցին ճանադարհները, դրոշմեցին խանութների արաբաբան ցուցանակները: Երդողանի կառավարությունը սոսկ հայտարարեց, թե դա կարող էր սադրիչների արածը լինել:

Իշխանությունների այդ մեղմությունը հասկանալի է. PKK-ի դեմ դաժնամարտը համար անհրաժեշտ են դաժնակիցներ, որոնք կարող են զբաղվել կեղտոտ գործով: Երբ ֆրոնտը բողոքում էին եւ Անկարայից դաժնամարտ օգնել իսլամիստների դեմ մարտնչող Ջերբահիլին, ցուցարարներին ցրեցին «Գործ գայլերը»: Իսկ սեղաններին նրանք ավերեցին ֆրանսե ժողովրդադեմոկրատական կուսակցության՝ ընտրություններում Երդողանի կուսակցության գլխավոր մրցակիցներից մեկի գրասենյակները:

Հասկանալի մոլի «գայլերը» գնում են Սիրիայում կռվելու: Մարտերին մասնակցող «գայլերի» սուրբ թիվը հայտնի չէ: Լրատվամիջոցները հաղորդում են միայն երեւելի «գայլերի» մասին: Այսպես, թուրք ազգայնական Բուրաք Միլիթիլին Սիրիա մեկնելուց առաջ հայտարարեց, որ գնում է «Կրեմլի հայերի եւ ալավիների գլուխները», բայց առանձնակի հաջողությունների չհասավ. 2015 թ. հուլիսին նա Լաթաքիայում ստանվեց սիրիացի զինվորի գնդակից: Ազգայնականները Սամբուկում հանդիսավոր թաղում կազմակերպեցին:

Վախճանվեց ակադեմիկոս Գեորգ Բրուսյանը

Կյանքի 89-րդ տարում իր մահկանացուն կնքեց փիլիսոփայական գիտությունների դոկտոր, դոկտոր ԳԳԱ ակադեմիկոս, Փիլիսոփայության միջազգային ակադեմիայի նախագահ, Հայոց փիլիսոփայական ակադեմիայի նախագահ, Խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական դեմոկրատիկ մանկավարժական համալսարանի Մեսափիլիսոփայության, փոխակերական սրամաբանության և փաստական միջազգային գիտահետազոտական ինստիտուտի նախագահ Գեորգ Աբելի Բրուսյանը:

Գեորգ Բրուսյանը ծնվել է 1926 թ. մարտի 24-ին Հայաստանի Սեֆար գյուղում: 1942 թ. ավարտել է Թբիլիսիի թիվ 81 հայկական դպրոցը, 1948 թ.՝ ԵՊՊ-ի ժամանակակից ֆակուլտետը, 1948-1951 թթ. սովորել է Մոսկվայի Մ.Լոմոնոսովի անվան լուսնային համալսարանի աստիճանատանը: 1951 թ. դասադասել է թեկնածուական, 1961 թ.՝ դոկտորական ասեմախությունում դառնալով իր մասնագիտության գծով փիլիսոփայության ամենաերիտասարդ դոկտորը Խորհրդային Միությունում: 1951 թ. Գ. Բրուսյանին ընդունել է դոցենտի, 1963 թ.՝ դոկտորի կոչում: 1971 թ. Գ. Բրուսյանը ընտրվել է ՀՀ ԳԱԱ թղթակցի անդամ, 1982 թ.՝ ակադեմիկոս: 1977-1994 թթ. եղել է ՀՀ ԳԱԱ-ի փիլիսոփայության և բանասիրության, 1994-1995 թթ. և 1998-2000 թթ.՝ հումանիտար գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս-նախագահ, 1994-2002 թթ.՝ նաև ՀՀ ԳԱԱ-ի փոխնախագահ, 2007 թվականից՝ ՀՀ ԳԱԱ նախագահի խորհրդակց, 2011 թվականից՝ Խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական դեմոկրատիկ մանկավարժական համալսարանի Մեսափիլիսոփայության, փոխակերական սրամաբանության և փաստական միջազգային գիտահետազոտական ինստիտուտի նախագահ:

Անուրանալի է Գ. Բրուսյանի ավանդող գիտության և կրթության գործի կազմակերպման բնագավառում: Նա հիմնադրել է ղեկավարել է մի շարք առաջատար ամբիոններ և գիտական կազմակերպություններ. եղել է Երևանի Բրուսյանի անվան մանկավարժական ինստիտուտի փիլիսոփայության (1962-1970) և Երևանի դեմոկրատիկ մանկավարժական համալսարանի փիլիսոփայության և սրամաբանության ամբիոնների հիմնադիր վարիչը (1970-1986): Մեծ դեր է խաղացել ԵՊՊ փիլիսոփայության և սոցիոլոգիայի ֆակուլտետի ստեղծման ու կայացման գործում:

Չնայած իր տարիքին, Բրուսյանը մինչև կյանքի վերջին օրերը արունակալում էր իր հարուստ փորձն ու կարողությունները ներդրել հայրենական գիտության զարգացման գործում:

Գ. Բրուսյանը հեղինակ է աշխարհի 20 լեզուներով հրատարակված ու թարգմանված շուրջ 70 մենագրությունների, գրերի ու դասագրքերի, ավելի քան 200 գիտական հոդվածների:

Գ. Բրուսյանը հիմնադիր է հեղինակ է մի շարք գիտական ուղղությունների և մեթոդաբանական սկզբունքների, որոնք համաշխարհային գիտության մեջ նրա անունով են կոչվում: Դրանցից են. բազմաբանաբանության հայեցակարգը, Փոխակերական (սրամաբանացիոն) սրամաբանությունը, Լեզվաբանական լրացությունը սկզբունքը:

Համաշխարհային լայն ճանաչում ունեն փաստական օրենսդրության բրուսյանական հայեցակարգը և նրա հիմնադրած Փաստական Երևանյան դպրոցը:

Մեծ է Գ. Բրուսյանի ներդրումը հայ փիլիսոփայական մտքի հիմնադրերի և հայագիտության մեթոդաբանական սկզբունքների մշակման բնագավառում:

Տարիներ շարունակ ղեկավար դասընթացներ վարելով գիտության և կրթության շարքեր օղակներում՝ ակադեմիկոս Գ. Բրուսյանը ծանրակշիռ ներդրում է ունեցել փիլիսոփայության, սրամաբանության, սոցիոլոգիայի, ֆուլաբագիտության և հոգեբանության բնագավառներում գիտական նոր հերթափոխի դասաբանական գործում: Շուրջ 30 տարի նախագահել է ԵՊՊ-ում փիլիսոփայության գծով գիտական ասիստանտներ ընդունող մասնագիտական խորհրդում, իսկ 2011 թվականից ղեկավարել է ՀՀԳԱ-ում գործող ՀՀ ԲՈՒԻ 064 Փիլիսոփայության և հոգեբանության մասնագիտական խորհուրդը:

Անուրանալի է նաև ակադեմիկոս Բրուսյանի ավանդող համաշխարհային գիտական համայնությանը Արցախի հիմնախնդրի օբյեկտիվ մատուցման և արդարացի լուծման ուղիների ներկայացման, ինչպես նաև Թուրքիայի կողմից հայերի նկատմամբ իրականացված ցեղասպանության միջազգային ճանաչման խնդրում համաշխարհային ճանաչում ունեցող գիտնականների ներուժի կազմակերպման աստիճանում:

Գ. Բրուսյանը համաշխարհային գիտական ակադեմիայի ցայանս անդամ էր (Մեծ Բրիտանիա, 1990), Լոնդոնի դիվանագիտական ակադեմիայի հիմնադիր անդամ (Մեծ Բրիտանիա, 2000), արժանացել է ԽՍՀՄ, Հայաստանի, արևմտաեվրոպական մի շարք երկրների դեմոկրատիկ դարձման շնորհիվ առաջատար համալսարանների և միջազգային ինստիտուտների դասավոր կոչումների ու դասադասման:

Գ. Բրուսյանը ղեկավարել է անդամակցել է մի քանի ասոցիացիայի միջազգային ամսագրերի խմբագրական խորհուրդների, այդ թվում՝ Փենսիլվանիայի համալսարանի (ԱՄՆ) Philosophy and Rhetoric գիտական հանդեսին:

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահն ակադեմիկոսին ուղղված իր ուղերձում նշում էր, որ «ակադեմիկոս Գ. Բրուսյանի արժանի կյանքը փայլուն վկայությունն է՝ թե ինչպես մեկ անձի մեջ կարող են համատեղվել գիտնականը, մանկավարժը, ֆուլաբագիտիկը: Եվ բոլոր երեք դրսևորումներում՝ հասնել համաշխարհային ճանաչման»:

Մեծ գիտնականի, մանկավարժի և ֆուլաբագիտիկի անունը ոսկե տառերով է գրվել հայ և համաշխարհային գիտության դասագրքերում մեջ:

Ակադեմիկոս Գեորգ Բրուսյանի հիշատակը վառ կմնա գործընկերների, սաների և նրան ճանաչողների սրտերում:

ՀՀ ԱԶԳ ԿԱԶՄԱԳՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՐԱԿԱՎԱՐ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՐԻՔԻ ԲԱԾԱՆՄԱՌԻՔ

Խ. ԱՅԵՆԱՅԱՆ ԵՎ Մ. ԱՅԵՆԱՅԱՆ ԳԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐՃԱԿԱՆ ՀԱՄԱՄԱՐԸ

Արսաֆին լուսավորությանը են ադախովել Սյունիքի մարզի Նժդեհ և Ցղունի գյուղական համայնքները

Վայրի բնության և մշակութային արժեքների դափնանման հիմնադրամը (FPWC) և Վիվա-Սել-ՄՏՄ-ը, ընդլայնելով համատեղ իրականացվող «Այլընտրանքային էներգիա» ծրագրի աշխարհագրական շրջանակը, նախաձեռնել են Սյունիքի մարզի Նժդեհ համայնքի արսաֆին լուսավորության ադախովումը: Նժդեհ և Ցղունի գյուղերն ընդգրկող համայնքում տեղակայվել է 43 կեսից բաղկացած լուսադիոդային (LED) համակարգ: Համայնքը երկար տարիներ չի ունեցել արսաֆին լուսավորություն: Այժմ այստեղ փողոցների 80%-ն (մոտ 1420 մ սարածություն) ադախովված է լուսավորությանը:

Համակարգի գործարկմանը ներկա են եղել ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ի գլխավոր սնորհ Բալաք Յիրիկյանը, FPWC-ի հիմնադիր Բուրբեն Խաչատրյանը, Նժդեհ համայնքի ղեկավար Գեղամ Օհայանը և համայնքի բնակիչներ: Նախաձեռնումի հետ սահմանակից Նժդեհ գյուղական բնակավայրն ունի 185 բնակիչ: 1989-1992թթ. այստեղ բնակություն են հաստատել Արբեշյանից բռնազաղթված և Սիսիանի սարածաբլուզների բնակավայրերից տեղափոխված հայերը: Բացառադեպ համայնքային բյուջեով ծրագրեր իրականացնելն իրատեսական չէ. համայնքի զարգացման համար կարևոր են երկարաժամկետ արդյունավետություն ադախովող ծրագրերը:

Վայրի բնության և մշակութային արժեքների դափնանման հիմնադրամը (FPWC) և հիմնադրամի գլխավոր գործընկեր ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ը չափազանց կարևոր են համարում բնության դափնանման գործում նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառումը: Լուսավորության միջավայրի կենսունակության, էներգախնայողության բարձրացման և համայնքային զարգացման և համայնքային զարգացման: Նժդեհ և Ցղունի գյուղերն ընդգրկող համայնքում տեղակայվել է 43 կեսից բաղկացած լուսադիոդային (LED) համակարգ: Համայնքը երկար տարիներ չի ունեցել արսաֆին լուսավորություն: Այժմ այստեղ փողոցների 80%-ն (մոտ 1420 մ սարածություն) ադախովված է լուսավորությանը:

VIVA CELL MTS 2015թ. դեկտեմբերի 22-ից սկսած՝ 2005թ. հուլիսի 1-ից մինչև 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ը ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ի կողմից վաճառված, սակայն չօգտագործված վերալիցենզիայի փաթեթները կհանվեն շրջանառությունից և այլևս օգտագործման ենթակա չեն լինի: Այն բաժանորդներն, ովքեր ունեն նվազ փաթեթից, սակայն մինչ օրս չեն օգտագործել, կարող են օգտագործել դրանք մինչև 2015թ. դեկտեմբերի 21-ը (ներառյալ): Մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար կարելի է օգտվել www.mts.am կայքի կամ pda.mts.am բջջային կայքից, զանգահարել 111 անվճար հեռախոսահամարով, հաղորդակցվել մեզ հետ «111 օնլայն» դրոնային միջոցով, կամ այցելել մեր ստասարկման կենտրոններից որևէ մեկը: Մեր նորություններին մեծադեպ ծանոթ լինելու համար միացե՛ք մեզ Ֆեյսբուքում <https://www.facebook.com/VivaCellMTSofficialpage>

ДЕНЬ КОРЕЙСКОГО КИНО 15 декабря 2015 г. 18:00 ч. кинотеатр «Масис» «КАК УКРАСТЬ СОБАКУ» Режиссер Хелл Гейтс

Կորեական ֆիլմի փառատոն

Տեղեկացնում ենք, որ սույն թվականի դեկտեմբերի 15-ին՝ ժամը 18:00-ին, ՄՈՍԿՎԱ կինոթատրոնի ԿՍՊՈՒՅՏ ԴԱՅԼԻՏՈՒՄ առաջին անգամ Հայաստանում տեղի կունենա կորեական ֆիլմի փառատոն: Փառատոնը կազմակերպվել է Մոսկվայում Կորեայի Հանրապետության դեսպանության բարձր հովանու ներքո և ԵՊՊ-ի Կորեերենի և կորեական մշակույթի կենտրոնի աջակցությամբ: Ֆիլմը ցուցադրվելու է կորեերենով, ռուսերեն ենթագրերով: Տոմսերը ՍԱՐՄԱՆՓՈՎԿ են և սրամադրվում են ԱՆՎՃԱՐ: Տոմսերը ձեռք բերելու համար մեք է ԱՆՁԱՄԲ այցելել ԵՊՊ-ի կորեերենի և կորեական մշակույթի կենտրոն (ամեն օր առավոտյան ժամը 11:00-ին մինչև 17:00, հանգստյան օրը՝ կիրակի, իսկ շաբաթ օրը այցելել ցանկացողները նախօրոք մեք է զանգահարել): Հասցե՝ Թումանյան 42, մուտք՝ JAZZVE սրահային դիմացից: Մեկ անձը կարող է ստանալ մինչև 3 տոմս, սակայն գրանցվել էլեկտրոնային ամուսնները:

«ԱԶԳ» ՀԱՐԱԹԱԹԵՐԹ Հրատարակչության ԻԳ ՏԱՐԻ Հիմնադիր և հրատարակիչ «ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՄՊԸ Երևան 0010, Հանրապետություն 47 e-mail: azg@azg.am, azg@armirco.com www.azg.am Գլխավոր խմբագիր 3ԱՎՈՐ ԱԵՏԻՔԵՆԱՆ հեռ. 060 271117 Հավակարձություն (գովազդ) հեռ. 582960, 060 271112 Լրագրողների սենյակ հեռ. 060 271118 Համակարգչ. ծառայություն հեռ. 060 271115 Հնչոցայ լրատվական ծառայություն հեռ. 060 271114, 010 529353 Համակարգչային ծառայություն «Ազգ» թերթի Թերթի միջոցով ամբողջական թե՛ մասնակի արտատպումները տպագրող մասնակցի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսություններ կամ համացանցով, առանց խմբագրության գրառում համաձայնության խստի արգելադրման են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի: Նիսբեր չեն գրախոսում ու չեն վերադարձնում: Գ. Տառով յօրդաբաններ գովազդային են, որոնց բովանդակությունը համար խմբագրությանը դասախոսական չի կրում: «AZG» Weekly Editor-in-chief H.AVEDIKIAN / phone: 374 60 271117 47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 0010